Wijziging van de Wet inkomstenbelasting 2001, de Wet op de loonbelasting 1964 en enige andere wetten inzake de belastingheffing met betrekking tot aandelenoptierechten van werknemers en de daaruit verkregen aandelen van start-ups en scale-ups en inzake de afschaffing van de stakingsaftrek en de meewerkaftrek (Wet fiscale stimulering start-ups en scale-ups)

Memorie van toelichting

Inhoudsopgave

I. ALGEMEEN....12

1. Inleiding....12

2. Budgettaire aspecten....18

3. EU-aspecten....19

4. Doenvermogen....20

5. Gevolgen voor burgers en bedrijfsleven....20

6. Uitvoeringsgevolgen Belastingdienst en RVO....21

7. Advies en consultatie....22

8. Evaluatie....24

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING....26

ALGEMEEN

1. Inleiding

Het is voor het huidige en toekomstige verdienvermogen van Nederland van groot belang dat innovatie en groei van bedrijven worden gestimuleerd. Een belangrijk deel van de toekomstige groei van onze economie is afhankelijk van het succes van start-ups en scale-ups in Nederland en de innovatie, productiviteitsgroei en vernieuwing die deze bedrijven ons brengen. Deze groei zal niet in gelijke mate tot stand komen met de bedrijven die er nu al zijn. Disruptieve innovatie komt vooral van nieuwe bedrijven.[1] Op dit moment groeien start-ups en scale-ups minder goed door dan in andere Europese landen als het Verenigd Koninkrijk, Zweden en Frankrijk.[2]

Succesvol groeien vraagt specifieke expertise, zowel op technisch als organisatorisch vlak. Dit talent is schaars op de voor deze functies zeer internationaal functionerende arbeidsmarkt. Voor het aantrekken van het juiste personeel is het belangrijk dat Nederlandse start-ups en scale-ups internationaal personeel kunnen aantrekken en een internationaal concurrerend arbeidsvoorwaarden-aanbod kunnen doen. Medewerkersparticipatie en specifiek aandelenopties zijn voor start-ups een instrument voor het aantrekken en behouden van talent. Uit internationaal onderzoek blijkt dat bedrijven die aandelenopties aanbieden aan medewerkers meer dan drie keer vaker succesvol schalen dan bedrijven die dit niet doen.[3] Om die reden wil het kabinet dat start-ups en scale-ups betere kansen krijgen om succesvol te groeien in Nederland, onder andere door het aantrekken en behouden van personeel.

Start-ups en scale-ups hebben vaak niet de financiële middelen om werknemers een (internationaal) concurrerend salaris te bieden. Aandelenopties, internationaal de meest gebruikte vorm van participatie in de start-upsector, kunnen mogelijk een deel van dit gat dichten. Het biedt mogelijk meer mogelijkheden om talent dat in een start-up of scale-up wil werken over te halen een lager salaris te accepteren in ruil voor het delen in de potentiële groei. Het verkrijgen van aandelen zorgt ervoor dat medewerkers meer gebonden zijn aan het bedrijf en minder snel weer vertrekken. Daarmee is het voor deze bedrijven in potentie een geschikt instrument voor het aantrekken en behouden van talent.

Medewerkersparticipatie kan daarnaast zorgen voor versterking van het start-upecosysteem doordat medewerkers de opbrengsten weer kunnen herinvesteren in de volgende generatie bedrijven. Door herinvesteringen kan het vliegwiel in het ecosysteem op gang worden gebracht. Kapitaal kan op deze manier terugvloeien in het ecosysteem. Nederland is vergeleken met het buitenland op het punt van belastingheffing ten aanzien van aandelenopties van medewerkers van start-ups en scale-ups minder aantrekkelijk. Het voordeel uit aandelenopties is belast in box 1 van de inkomstenbelasting tegen een relatief hoog progressief tarief. Daarmee is het tarief in Nederland een stuk hoger dan in andere start-uplanden die vaak regelingen kennen die de voordelen uit aandelenopties lager belasten of als vermogenswinst belasten, zo bleek eerder uit onderzoek van EY.[4]

Nederland is vergeleken met het buitenland op het punt van belastingheffing ten aanzien van aandelenopties voor medewerkers van start-ups en scale-ups momenteel minder aantrekkelijk.[5] Index Ventures heeft in de studie «Not Optional» drieëntwintig landen vergeleken voor wat betreft de aantrekkelijkheid van aandelenopties.[6] Volgens dit onderzoek hebben respectievelijk Letland, Estland en Litouwen het meest aantrekkelijke fiscale stelsel voor medewerkersparticipatie. Daarnaast scoren ook Israël, Canada, Frankrijk en Verenigd Koninkrijk hoog. Nederland staat op dit moment nog op de 20e plaats.

[1] Zie onder andere rapport van het Centraal Planbureau “Proces van creatieve destructie verzwakt in Nederland” uit november 2025.

[2] Zie onder andere Techleap, State of Dutch Tech 2026.

[3] StartupGenome & GEN (2023) The Scaleup Report – The DNA of Successful Startups.

[4] Kamerstukken II, 2020-2021, 35 572, nr. 88.

[5] Kamerstukken II 2022/23, 32 140, nr. 218.

[6] Index Ventures – Not Optional (https://www.notoptional.eu/).

Archipel Tax Advice heeft in haar studie «Opties voor groei» gekeken naar internationale best practices.[7] Zo stellen landen als het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Duitsland en de Verenigde Staten het heffingsmoment uit tot verkoop, zodat er aansluiting is bij de liquiditeitssystematiek. Daarnaast heeft Nederland een relatief hoog conversietarief voor aandelenopties. In Frankrijk wordt de uitoefening belast tegen het lage tarief (vergelijkbaar met box 1), terwijl in het Verenigd Koninkrijk en het VS het wordt belast tegen het tarief voor vermogenswinstbelasting (vergelijkbaar met box 2).

Uit bovenstaande blijkt duidelijk dat de knelpunten ten aanzien van het aantrekken van (internationaal) talent deels fiscaal van aard zijn. Daarom worden in dit wetsvoorstel een fiscale maatregel voorgesteld om deze knelpunten weg te nemen, en de Nederlandse belastingheffing ten aanzien van aandelenoptierechten bij start-ups en scale-ups in lijn te brengen met wat internationaal de standaard is. Aandelenoptierechten zijn een beloningsinstrument waarbij werknemers van – in dit geval - een start-up of scale-up financieel deelnemen in het bedrijf, meestal in de vorm van aandelen of aandelenopties. Dit geeft hen de mogelijkheid om mee te delen in de waardestijging van de onderneming. Internationaal gezien zijn aandelenopties hiervoor de meest gebruikte vorm.

Box 3
Bij Kamerbrief van 1 april 2026 is aangekondigd dat dit wetsvoorstel eveneens een maatregel zou bevatten om de definitie van startende onderneming in het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 aan te passen. Het kabinet neemt meer tijd voor de besluitvorming over het toekomstige box 3-stelsel, daarom is deze wijziging niet opgenomen in dit wetsvoorstel.

1.1 Voorgestelde definitie start-ups en scale-ups
Start-ups en scale-ups verschillen van veel andere ondernemingen. Het zijn ondernemingen met een herhaalbaar en schaalbaar bedrijfsmodel, met als doel snelle groei. Tijdens de start- en groeifase van dit soort ondernemingen zijn de investeringen in aandelen van deze bedrijven vaak zeer risicovol, illiquide en niet waardevast. Dat komt mede doordat dit soort ondernemingen vaak nog niet of nauwelijks een kasstroom of winst genereren.
In het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 is een definitie opgenomen van *startende ondernemingen*. Deze definitie van startende ondernemingen sluit echter onvoldoende aan bij de specifieke kenmerken van start-ups en scale-ups om te gebruiken voor de fiscale maatregel ten aanzien van aandelenoptierechten. Daarom is een definitie van start-up en scale-up geformuleerd die beter aansluit bij de voornaamste kenmerken ervan, werkbaar is voor de praktijk en uitvoerbaar is voor de Belastingdienst en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO).[8] Volgens deze definitie kunnen ook buitenlandse ondernemingen een aanvraag bij de RVO doen om aangemerkt te worden als start-up of scale-up. Dit is in lijn met de motie van de leden van Eijk en Martens-America[9], die verzoekt om te zorgen voor een ruimhartige en investeringsvriendelijke fiscale regeling voor start-ups en scale-ups met oog voor de liquiditeit van aandeelhouders.

Er is sprake van een start-up of scale-up indien een onderneming gebruikmaakt van een schaalbaar en herhaalbaar bedrijfsmodel dat voortvloeit uit innovatie. Onder innovatie wordt verstaan het ontwikkelen of verbeteren van producten, diensten, processen of technologieën, waarbij sprake is van technische vernieuwing of significante functionele verbetering ten opzichte van de sector. Onder een schaalbaar, herhaalbaar bedrijfsmodel wordt verstaan het vermogen van een onderneming om de omzet snel te laten groeien zonder lineaire inzet van meer mensen, meer middelen of hogere kosten, door gebruik te maken van technologie die lagere marginale kosten met zich brengt en schaalvoordelen biedt. De RVO toetst namens de Minister van Economische Zaken en Klimaat op verzoek van de onderneming of sprake is van een start-up of scale-up. Deze toets vindt mede plaats aan de hand van de wettelijke begrippen innovatie en schaalbaarheid.

1.1.1 Uitvoering door RVO en toetsing van een onderneming

[7] Archipel Tax Advice (2024) – Opties voor groei: medewerkersparticipaties: de fiscaliteit en het Startupklimaat.

[8] Dit is aangekondigd in brieven van de Staatssecretaris van Financiën d.d. 2 juni 2025 en 16 januari 2026, Kamerstukken II 2024/25 32140, nr. 255 en Kamerstukken II 2025/26, 32140, nr. 289.

[9] Kamerstukken II 2025/26, 36748, nr. 18.

Er wordt wettelijk bepaald wat onder start-up of scale-up wordt verstaan. De definities daarvan worden door de RVO toegepast op aanvraag van een onderneming aan de hand van hiervoor opgestelde indicatoren. Hiervoor is ook de sector geconsulteerd om de toetsing zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de praktijk. Daarbij zal door de RVO bijvoorbeeld bezien worden of de onderneming al gebruikmaakt van innovatieregelingen als de WBSO[10] of het Innovatiekrediet of dat participatiemaatschappijen durfkapitaal hebben verstrekt. Dat kunnen goede indicatoren zijn voor het innovatieve en schaalbare karakter van een onderneming. Ondernemingen dienen deze informatie aan te leveren bij RVO. Onder een schaalbaar, herhaalbaar bedrijfsmodel wordt verstaan een onderneming die de omzet snel kan laten groeien zonder lineaire inzet van meer mensen, meer middelen of hogere kosten, door gebruik te maken van technologie die lagere marginale kosten met zich brengt en schaalvoordelen biedt. Onder innovatie wordt verstaan het ontwikkelen of verbeteren van producten, diensten, processen of technologieën, waarbij sprake is van technische vernieuwing of significante functionele verbetering ten opzichte van de markt.

De RVO voert deze toets uit, omdat het al beschikt over de hiervoor noodzakelijke kennis en kunde. De RVO voert sinds 2021 eveneens een toets uit op innovatie en schaalbaarheid voor de Immigratie- en Naturalisatiedienst om de aanvraag te beoordelen van een verblijfsvergunning voor essentieel start-uppersoneel. De gekozen systematiek, waarbij een door de RVO afgegeven beschikking kan worden gebruikt voor fiscale doeleinden, sluit aan bij de systematiek die al gehanteerd wordt voor de energie- en de milieu-investeringsaftrek, waarna het financiële voordeel via het indienen van de aangifte inkomsten- of vennootschapsbelasting kan worden verzilverd. Hetzelfde geldt voor de speur- en ontwikkelingsverklaring (WBSO) die de RVO afgeeft en waarbij het financiële voordeel door de aanvrager wordt verrekend in de aangifte inkomstenbelasting of in de aangifte loonheffingen.

1.1.2 Niet meer kwalificeren als start-up of scale-up
Indien een vennootschap niet meer voldoet aan de voorwaarden kwalificeert het automatisch niet meer als start-up of scale-up. Ook kwalificeert de vennootschap niet meer als start-up of scale-up als sprake is van een faillissement. Indien een hierboven genoemde situatie zich voordoet, geldt voor de onderneming de plicht om dit binnen vier weken na die gebeurtenis te melden bij de RVO. Indien hieraan niet wordt voldaan kan de Minister van Economische Zaken en Klimaat een bestuurlijke boete opleggen van de vijfde categorie (ten hoogste € 103.000). De bevoegdheid tot het opleggen van de boete vervalt, net zoals geldt op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), door verloop van vijf jaar na de datum waarop de melding uiterlijk had moeten worden gedaan.[11] Het is niet mogelijk om een inschatting te maken van het aantal boetes dat zal worden opgelegd. De inzet is om zoveel mogelijk aan voorlichting te doen, zodat zo min mogelijk aanleiding bestaat om een boete op te leggen.

Het niet langer kwalificeren als start-up of scale-up heeft ook gevolgen voor de manier waarop de aandeelhouders van de niet langer kwalificerende onderneming de aangifte inkomstenbelasting dienen in te vullen. Daarop wordt hieronder nader ingegaan.

Bij een overgang onder algemene titel van de vennootschap, bijvoorbeeld bij een juridische fusie, kan de verkrijgende vennootschap in de plaats treden van de verdwijnende vennootschap. De verkrijgende vennootschap moet dan wel voldoen aan de voorwaarden om te kwalificeren als start-up of scale-up, en kan dus bijvoorbeeld niet beursgenoteerd zijn. De verkrijgende vennootschap doet hiervoor een verzoek bij RVO.

1.1.3 Geldigheidsduur beschikking en rechtsgang
De beschikking van de RVO voor start-ups en scale-ups is acht jaar geldig en kan maximaal driemaal in termijnen van vijf jaren op aanvraag worden verlengd. Voor de lengte van deze termijn is aansluiting gezocht bij gangbare termijnen waarop doorgaans een ‘exit-moment’ optreedt bij start-ups en scale-ups, zoals een beursgang of uitkoop van (een deel) van de aandelen, waardoor liquiditeit optreedt voor vroege investeerders. Uit data van dealroom.co blijkt dat de gemiddelde duur tot een dergelijk moment 12 jaar bedraagt, maar dat voor een deel van de start-ups en scale-ups dit kan oplopen tot meer dan 20 jaar. Dit is met name het geval bij hoogtechnologische bedrijven. Deze bedrijven komen vaak voort vanuit kennisinstellingen, zijn kapitaalintensief en hebben een lange ontwikkelingstijd. Deze bedrijven

[10] Hoofdstuk 8 van de Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen.

[11] Artikelen 5:45, eerste lid en 5:53, eerste lid, Awb.

ontwikkelen doorgaans technologische oplossingen die relevant zijn voor maatschappelijke transities op bijvoorbeeld het terrein van energie en klimaat, zorg, landbouw en voedsel waardoor het wenselijk is binnen de voorgestelde regeling voldoende ruimte te bieden voor dit soort bedrijven.

1.1.4 Rechtsbescherming
Tegen een beschikking voor start-ups of scale-ups en een beschikking inzake een bestuurlijke boete kan bezwaar en (hoger) beroep worden ingesteld. Bezwaarprocedures tegen de beschikking wordt ingediend bij de RVO. De (hoger-)beroepsprocedures worden gevoerd voor het College van Beroep voor het bedrijfsleven, al dan niet voorafgegaan door beroep bij de rechtbank Rotterdam indien (mede) sprake is van het opleggen van een bestuurlijke boete.[12]

1.1.4 Aanbeveling Europese Commissie betreffende definitie van start-up en scale-up
De Europese Commissie (EC) heeft op 18 maart 2026 een aanbeveling gedaan betreffende de definitie van innovatieve ondernemingen, start-ups en scale-ups.[13] De Europese Commissie is van mening dat innovatieve ondernemingen, innovatieve start-ups en innovatieve scale-ups, in het bijzonder in de deep tech-sector, een sleutelrol spelen bij de ontwikkeling en commercialisering van innovatieve technologieën. De Europese Commissie doet in dit kader een voorstel voor een definitie van innovatieve ondernemingen, start-ups en scale-ups. De Europese Commissie introduceert hiermee eigen definities van een start-up en scale-up. Onder een innovatieve start-up wordt door de Europese Commissie een innovatieve, autonome onderneming verstaan die minder dan 100 medewerkers heeft, een jaarlijkse omzet of balanstotaal van minder dan € 10 miljoen en de onderneming is minder dan tien jaar na registratie operationeel. Onder een innovatieve scale-up wordt een innovatieve, autonome onderneming verstaan met meer dan € 10 miljoen aan jaarlijkse omzet of balanstotaal, het is een onderneming waarvan de gemiddelde jaarlijkse toename van het aantal werknemers of van de omzet meer dan 20% bedraagt over de twee voorafgaande jaren en voldoet aan ten minste één van de twee volgende criteria (i) het is een onderneming waar minder dan 750 personen werkzaam zijn of (ii) zij is niet beursgenoteerd.

Het kabinet kiest ervoor om de eigen definitie van start-up en scale-up te hanteren. De Nederlandse definitie zoals in dit wetsvoorstel voorgesteld sluit beter aan bij de praktijk waarbij verschillende soorten start-ups en scale-ups (zoals software, deeptech, biotech) verschillende groeipaden hebben. Een grens aan omzet of medewerkers om te kunnen kwalificeren als start-up of scale-up kan ertoe leiden dat veelbelovende ondernemingen met innovatie en groeipotentieel toch niet als start-up of scale-up zouden kunnen kwalificeren.

1.2. Aandelenoptierechten start-ups en scale-ups
Dit wetsvoorstel betreft het fiscaal stimuleren van aandelenoptierechten bij start-ups en scale-ups via aanpassing van de Wet LB 1964.[14] De toegang tot talent vormt een van de grootste belemmeringen voor een succesvolle doorgroei van start-ups en scale-ups. Medewerkers vormen het hart van een bedrijf; zonder talent geen groei. Zij zijn een cruciale voorwaarde voor het succes van de onderneming.

Start-ups en scale-ups hebben vaak niet de financiële middelen om werknemers een (internationaal) concurrerend salaris te bieden. Aandelenopties, internationaal de meest gebruikte vorm van participatie in de start-upsector, kunnen mogelijk een deel van dit gat dichten. Het biedt meer mogelijkheden om talent dat in een start-up of scale-up wil werken over te halen een lager salaris te accepteren in ruil voor het delen in de potentiële groei. Het verkrijgen van aandelen zorgt ervoor dat medewerkers meer gebonden zijn aan het bedrijf en minder snel weer vertrekken. Daarmee is het voor deze bedrijven in potentie een geschikt instrument voor het aantrekken en behouden van talent. Aandelenoptierechten zorgen daarnaast voor versterking van het start-upecosysteem doordat medewerkers de opbrengsten weer kunnen herinvesteren in de volgende generatie bedrijven. Kapitaal kan op deze manier terugvloeien in het ecosysteem. Nederland is vergeleken met het buitenland op het punt van belastingheffing ten aanzien van aandelenopties van medewerkers van start-ups en scale-ups minder

[12] Hierbij is dezelfde systematiek gevolgd als op grond van de Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen (de artikelen 26 en 30 van die wet gelezen in samenhang met de artikelen 4, 7 en 11 van bijlage 2 Awb).

[13] Commission recommendation of 18.03.2026 on the definition of innovative enterprises, innovative start-ups and innovative scaleups, C(206) 1800 final.

[14] De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd met de brieven van de Minister van Economische Zaken van 3 juni 2025 en 16 december 2025, Kamerstukken II 2024/25, 32140, nr. 285 en Kamerstukken II 2024/25, 32140, nr. 256.

aantrekkelijk. Het voordeel uit aandelenopties is belast in box 1 van de inkomstenbelasting tegen een relatief hoog progressief tarief. Daarmee is het tarief in Nederland een stuk hoger dan in andere start-uplanden die vaak regelingen kennen die de voordelen uit aandelenopties lager belasten of als vermogenswinst belasten.[15] Daarom heeft het toenmalige kabinet in april 2025 besloten om een fiscale maatregel te introduceren waarmee de belastingheffing van aandelenopties meer in lijn wordt gebracht met succesvolle Europese start-uplanden als het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Met dit wetsvoorstel wordt dit geëffectueerd.

1.2.1. Hoofdlijnen van de fiscale regeling
De twee belangrijkste voorgestelde maatregelen ten aanzien van aandelenoptierechten bij start-ups en scale-ups betreffen 1) lagere loonheffing op het inkomen uit aandelenopties voor werknemers van start-ups en scale-ups en 2) als hoofdregel uitstel van heffing van loon- en inkomstenbelasting tot het moment dat de door uitoefening van de aandelenoptie verkregen aandelen daadwerkelijk worden verkocht.

Het kabinet beoogt dat de voorgestelde tegemoetkomingen voor de loonbelasting en box 1 met betrekking tot door start-ups en scale-ups aan werknemers verstrekte aandelenoptierechten en daaruit verkregen aandelen met ingang van 1 januari 2027 in werking treden en de box 3-vrijstelling 1 januari 2028.

De voorgestelde lagere heffing is zo vormgegeven, dat de grondslag van het inkomen uit aandelenoptierechten wordt versmald tot 65%. Daardoor is het effectieve tarief ongeveer gelijk aan wat de heffing zou zijn als de aandelenoptierechten in box 2 zouden zijn belast. De voorgestelde grondslagversmalling wordt vormgegeven in de loonheffing. Ook zorgt de voorgestelde regeling ervoor dat de heffing in beginsel plaatsvindt bij de daadwerkelijke verkoop van de aandelen, in plaats van het moment waarop de aandelen verhandelbaar worden zoals nu het geval is. Daarbij wordt voorgesteld om deze maatregel toe te passen op aandelenopties die door start-ups en scale-ups zijn uitgegeven sinds de bekendmaking van de fiscale regeling in de Voorjaarsnota, te weten op of na 17 april 2025 en die de loonsfeer nog niet hebben verlaten.
De grondslagversmalling is niet van toepassing in geval van vervreemding van een aandelenoptierecht. Hiermee wordt voorkomen dat de grondslagversmalling die met name is bedoeld om het deelnemen in het daadwerkelijke ondernemingsrisico aantrekkelijker te maken, ook van toepassing is in situaties waarin de werknemer het aandelenoptierecht niet tot het uitoefentijdstip van het aandelenoptierecht benut voor participatie in de onderneming, maar een vroegtijdig voordeel realiseert door voortijdige verkoop van het recht

Met de voorgestelde regeling voor belastingheffing over werknemersopties die worden toegekend door start-ups en scale-ups wordt ook een langtermijnbinding van talentvolle werknemers aan de start-up of scale-up en betrokkenheid bij de ontwikkeling van de onderneming beoogd. Om die reden geldt als voorwaarde voor toepassing van de regeling dat schriftelijk tussen de inhoudingsplichtige en de werknemer is overeengekomen dat het aandelenoptierecht of de bij uitoefening van een aandelenoptierecht verkregen aandelen niet binnen twee jaar na toekenning mogen worden vervreemd. Hiermee wordt beoogd toepassing van de fiscale regeling te koppelen aan langeretermijnbinding en betrokkenheid bij de ontwikkeling van de onderneming en te voorkomen dat werknemers de aandelenoptierechten en/of daaruit verkregen aandelen slechts een (zeer) korte periode hoeven aan te houden om toch te kunnen profiteren van de grondslagversmalling. Er geldt een uitzondering indien er sprake is van een eerdere verkoop of beursgang van de onderneming van de inhoudingsplichtige. Deze uitzondering geldt voor een veelal eenmalige, uitzonderlijke situatie waarin de start-up/scale-up onderneming wordt verkocht of naar de beurs gebracht wordt. Op deze eenmalige gebeurtenis zal veelal geen taxplanning zoals hiervoor beschreven plaatsvinden. De werknemer zal bij een verkoop of beursgang de door hem gehouden aandelenoptierechten en/of aandelen veelal gedwongen moeten verkopen. Voor deze uitzonderlijke situatie met een gedwongen verkoop acht de wetgever een uitzondering voor een verkoop of beursgang van de onderneming binnen de tweejaarstermijn gerechtvaardigd.

[15] Kamerstukken II 2024/25, 32140, nr. 218.

Daarnaast wordt hieronder ingegaan hoe in het wetsvoorstel wordt omgegaan met een aantal specifieke situaties.[16]

1.2.2. Uitdiensttreding
De eerste situatie die zich kan voordoen is dat een werknemer die deelneemt aan een aandelenoptieregeling uit dienst treedt. Dit zal niet worden gezien als een heffingsmoment. Een heffingsmoment bij uitdiensttreding zou het doel van de regeling om talent aan te trekken, kunnen ondermijnen. Hiermee wordt ook tegemoetgekomen aan de geuite wens in de motie-Van Eijk om aan te sluiten bij wat internationaal gebruikelijk is bij uitdiensttreding van de werknemer.[17] Belastingheffing vindt dus ook voor de oud-werknemer pas plaats op het moment van vervreemding van de aandelen. Het loonvoordeel dat wordt genoten uit de aandelenoptierechten vormt loon uit tegenwoordige dienstbetrekking, daaronder ook begrepen het loonvoordeel uit waardestijging na uitdiensttreding. De voordelen uit de aandelenopties houden namelijk rechtstreeks verband met in een bepaald tijdvak verrichte arbeid, waarvoor de vergoeding een rechtstreekse beloning vormt. Om ervoor te zorgen dat een inhoudingsplichtige geïnformeerd is over de verkoop van de aandelen, ook bij een voormalig werknemer, en die inhoudingsplichtige in staat te stellen op het verkoopmoment de verschuldigde loonbelasting in te houden en af te dragen aan de Belastingdienst, moet in de aandelenoptieovereenkomst worden vastgelegd dat de inhoudingsplichtige voorafgaand aan de verkoop schriftelijk instemt met de verkoop. Deze goedkeuring wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst tussen de drie betrokken partijen; de werknemer/aandeelhouder, de inhoudingsplichtige en de koper. Deze goedkeuringsprocedure versterkt ook de handhavings- en controlepositie van de Belastingdienst doordat de verkoop van aandelen in de administratie van de inhoudingsplichtige wordt vastgelegd. In lagere regelgeving kunnen nog extra voorzieningen worden opgenomen die de handhavings- en controlepositie van de Belastingdienst kunnen versterken. Daarbij kan gedacht worden aan een meldingsplicht voor de inhoudingsplichtige aan de Belastingdienst bij verkoop van aandelen waarvoor gebruik is gemaakt van de regeling.

1.2.3. Einde RVO-beschikking
Een tweede bijzondere situatie doet zich voor als de geldigheidsduur van de beschikking die door de RVO is afgegeven afloopt. Er is dan niet langer sprake van een start-up of een scale-up voor het doeleinde van de fiscale regeling. Voor zover (oud-)werknemers van start-ups en scale-ups opties of daaruit verkregen aandelen houden waarover op dat moment nog geen heffing heeft plaatsgevonden, wordt teruggevallen op de bestaande regeling voor aandelenopties in de loonheffingen.[18] In het geval van een beursgang is ook niet langer sprake van een start-up of scaleup en verliest de RVO-beschikking zijn geldigheid door dit feit. De fiscale gevolgen zijn gelijk aan die bij het verlopen van de geldigheidsduur.[19] De werknemer behoudt het fiscale voordeel (grondslagversmalling) voor de periode dat sprake was van een start-up of scale-up en dit voordeel wordt naar tijdgelang toegekend. Indien een werknemer bijvoorbeeld tien jaar in dienst is geweest, waarvan acht jaar onder de beschikking en twee jaar buiten de beschikking dan wordt over 80% van het totale belastbare voordeel (de marktwaarde van de aandelen bij verkoop minus de uitoefenprijs) de grondslagversmalling toegepast en de overige 20% voor het volle belastbare voordeel in de heffing betrokken.

1.2.4. Emigratie
Bij emigratie wordt uitgegaan van fictieve vervreemding van aandelen(opties) voor gevallen waarin een werknemer emigreert voordat de aandelenoptierechten, dan wel daaruit volgende aandelen, in de loonheffing zijn betrokken. Dit heeft tot gevolg dat de waardestijgingen die hebben plaatsgevonden maar nog niet in de heffing zijn betrokken, omdat nog geen vervreemding heeft plaatsgevonden, alsnog in de inkomstenbelasting worden betrokken. De bestanddelen die als gevolg van de fictieve vervreemding worden belast, worden aangemerkt als te conserveren inkomen waarvoor een conserverende belastingaanslag wordt opgelegd. Door uit te gaan van een fictieve vervreemding en een

[16] Brief van de Minister van Economische Zaken, Kamerstukken II 2024/25, 32140, nr. 285.

[17] Kamerstukken II 2024/25, 36602, nr. 102.

[18] Dit betekent dat de belastingheffing uiterlijk plaatsvindt op het moment dat de aandelen verhandelbaar zijn of worden geacht te zijn. Dit kan een ander moment zijn dan de daadwerkelijke verkoop van de aandelen, maar nooit eerder dan het moment van het vervallen van de RVO-beschikking.

[19] Waarbij er een maximumperiode in ogenschouw wordt genomen voor verkoopregulerende bepalingen ten aanzien van de aandelen. Zo wordt voor deze periode voorkomen dat er belasting moet worden betaald, terwijl de aandelen nog niet verhandeld mogen worden en er dus sprake kan zijn van onvoldoende liquiditeit om de belasting te voldoen.

conserverende belastingaanslag op te leggen, kan de belastingclaim over de reeds gerealiseerde waardeverandering veilig worden gesteld voordat de belastingplichtige is geëmigreerd. Deze conserverende belastingaanslag zal niet na verloop van tijd vervallen. Dit acht het kabinet wenselijk, omdat de belastingplichtige belastingheffing over de aandelen(opties) ver kan uitstellen - in beginsel bepaalt de belastingplichtige wanneer de heffing plaatsvindt door de aandelen(opties) op enig moment te vervreemden – en dus kan laten plaatsvinden na een mogelijke emigratie. Het voorgaande maakt de belastingheffing planbaar en daarmee mogelijk gevoelig voor misbruik.

Evenals bij een fictieve vervreemding van het aanmerkelijk belang en vermogensbestanddelen onder het nieuwe vermogenswinstregime in box 3, acht het kabinet het proportioneel om voor deze conserverende belastingaanslag uitstel van betaling te verlenen. Gelet op de omstandigheid dat er sprake is van een fictieve vervreemding en er dus in beginsel geen middelen vrijkomen waarmee de belastingplichtige de belastingaanslag kan voldoen, wordt het passend geacht dat voor de conserverende belastingaanslag uitstel van betaling wordt verleend. Tevens voorkomt dit uitstel dat het opleggen van een conserverende belastingaanslag bij emigratie wegens fictieve vervreemding het recht op vrij verkeer van personen en diensten binnen de Europese Unie (EU) en de Europese Economische Ruimte (EER) en Zwitserland zou kunnen beperken en daarmee in strijd zou kunnen zijn met het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie of met de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte of met de overeenkomst met Zwitserland inzake vrij verkeer van personen. Zonder uitstel van betaling zou de conserverende belastingaanslag namelijk een belemmering vormen voor de (oud-)werknemer om zich in een ander land binnen de EU of EER te vestigen, en voor de werkgever om personeel te laten vestigen in een ander land binnen de EU of EER.

Het kabinet vindt het passend om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de uitstelfaciliteit die wordt aangeboden bij aandelenopties in start-ups en scale-ups in de Wet IB 2001.[20] Uitstel van betaling wordt daarom automatisch verleend voor onbepaalde tijd en wordt al dan niet gedeeltelijk beëindigd wanneer er liquide middelen beschikbaar komen, of een ander heffingsmoment zich voordoet. Hierbij wordt rekening gehouden met de in het buitenland verschuldigde belasting. Verder wordt er gedurende het uitstel van betaling geen invorderingsrente in rekening gebracht en wordt alleen zekerheid gevraagd wanneer de belastingschuldige zich verplaatst of woonachtig wordt buiten de EU of de EER.

1.2.5 Samenloop met lucratiefbelangregeling
Voordelen uit lucratieve belangen zijn in beginsel belast als resultaat uit overige werkzaamheden (box 1). De belastingplichtige kan echter ook gebruikmaken van de zogenoemde aanmerkelijkbelangvariant waarbij de box 1-heffing onder bepaalde voorwaarden terugtreedt en een heffing in box 2 daarvoor in de plaats komt. Daarvoor moet de belastingplichtige het lucratieve belang houden via een kapitaalvennootschap waarin de belastingplichtige een aanmerkelijk belang houdt. Daarnaast moet die vennootschap de voordelen uit lucratief belang voor minimaal 95% doorstoten naar genoemde belastingplichtige (aanmerkelijkbelangvariant). De belastingplichtigen betalen dan belasting over de voordelen uit lucratief belang tegen het geldende tarief in box 2 (in 2026: maximaal 31%).

Ter uitvoering van de motie-Idsinga[21] is in het Belastingplan 2026 een maatregel voorgesteld waardoor de grondslag voor inkomen uit een middellijk gehouden lucratief belang wordt verbreed door middel van een multiplier, als de voordelen vanwege toepassing van de aanmerkelijkbelangvariant in box 2 zijn belast. Hierdoor wordt de belastingdruk op de betreffende voordelen uit een middellijk gehouden lucratief belang via deze grondslagverbredende multiplier in box 2 verhoogd tot maximaal het tarief in box 3 (in 2026: 36%). De inwerkingtredingsdatum van de multipliermaatregel is met het amendement-Van Eijk[22] met twee jaren uitgesteld tot 1 januari 2028. De effectieve belastingdruk van de hier voorgestelde maatregel voor aandelenoptierechten in start-ups of scale-ups ligt lager (ongeveer 32%) dan bij de lucratiefbelangregeling met toepassing van de voorgestelde multipliermaatregel (maximaal 36%). Om te voorkomen dat belastingplichtigen de multipliermaatregel buiten werking kunnen stellen door de beloningsbestanddelen zo vorm te geven dat deze onder het bereik van de optieregeling zullen vallen, wordt voorgesteld dat aandelen of aandelenoptierechten die als lucratief belang kwalificeren niet

[20] Artikel 10a Wet LB 1964.

[21] Kamerstukken II 2024/25, 36725, nr. 29.

[22] Kamerstukken II 2025/26, 26812, nr. 109.

onder het bereik van deze regeling vallen. Dit is ook in lijn met de motie-Dijk[23] die het kabinet oproept om het belastingvoordeel voor private equitymanagers af te schaffen en een oplossing te zoeken voor start-ups en scale-ups. Aandelen of aandelenoptierechten in een start-up of scale-up die kwalificeren als lucratief belang worden derhalve uitgesloten van de met dit wetsvoorstel voorgestelde aandelenoptieregeling.

1.3. Versobering en afschaffing van de meewerkaftrek en stakingsaftrek
Ter dekking van de nieuwe fiscale stimuleringsregeling van aandelenoptierechten bij start-ups en scale-ups wordt voorgesteld de meewerkaftrek en stakingsaftrek in de inkomstenbelasting eerst met 75% te versoberen en drie jaar later af te schaffen. Voorgesteld wordt dat de inwerkingtreding van de versoberingsmaatregelen de inwerkingtreding van de regeling inzake aandelenoptierechten volgt en daarom plaats zal vinden per 1 januari van het bij koninklijk besluit aan te geven jaar. De meewerkaftrek is een regeling in de inkomstenbelasting waardoor ondernemers van wie de partner onbetaald in de onderneming meewerkt, minder belasting over hun winst hoeven te betalen. Uit de evaluatie van de fiscale ondernemerschapsregelingen[24] blijkt dat het doel van de regeling achterhaald en niet meer legitiem is. Toen de regeling geïntroduceerd werd was het voor een IB-ondernemer niet toegestaan om zijn of haar partner in dienst te nemen. Tegenwoordig is dit wel mogelijk. Met deze maatregel worden de aftrekpercentages van de winst eerst verlaagd en drie jaar later afgeschaft conform onderstaande tabel.

Aantal meegewerkte uren	Huidige meewerkaftrek	Meewerkaftrek vanaf bij kb aan te geven jaar t	Meewerkaftrek vanaf jaar t+3
Minder dan 525	Geen aftrek	Geen aftrek	Geen aftrek
525 – 875	1,25% van de winst	0,313% van de winst	Geen aftrek
875 – 1.225	2% van de winst	0,5% van de winst	Geen aftrek
1.225 – 1.750	3% van de winst	0,75% van de winst	Geen aftrek
1.750 of meer	4% van de winst	1% van de winst	Geen aftrek

De stakingsaftrek is een regeling in de inkomstenbelasting voor ondernemers die stoppen met hun onderneming (bijvoorbeeld vanwege verkoop). Deze ondernemers moeten belasting betalen over de gerealiseerde stakingswinst. De stakingsaftrek zorgt ervoor dat over een deel van die stakingswinst geen belasting betaald hoeft te worden. Uit de eerdergenoemde evaluatie van de fiscale ondernemerschapsregelingen blijkt dat de regeling zeer beperkt doeltreffend en doelmatig is. Met de voorgestelde maatregel wordt de aftrek eerst verlaagd van € 3.630 naar € 908. Drie jaar later wordt de stakingsaftrek afgeschaft.

2. Budgettaire aspecten

De budgettaire gevolgen voor de voorgestelde aandelenoptieregeling voor werknemers bestaan uit drie elementen. Ten eerste leidt de voorgestelde uitbreiding van de definitie ook voor de aandelenoptieregeling voor werknemers tot een uitbreiding van de doelgroep en een grotere budgettaire derving. Ten tweede leidt de voorgestelde grondslagversmalling tot minder belastingheffing in box 1. Ten derde leidt het voorgestelde uitstel van het heffingsmoment tot het moment van verkoop van de aandelen tot een uitstel van belastingheffing in box 1 en een derving in box 3. De derving neemt in de jaren na invoering toe door de ingroei van gebruikers in de nieuwe regeling en het uitstel dat daarmee gepaard gaat. Dat uitstel wordt in de jaren daarna weer ingelopen waardoor de structurele derving kleiner is. Het voorgestelde afschaffen van de meewerkaftrek en de stakingsaftrek leidt tot een opbrengst.

Bedragen in miljoenen €	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Structureel
Aandelenoptieregeling	-49	-49	-50	-51	-52	-54	-19

[23] Kamerstukken II 2025/26, 36812, nr. 98.

[24] Kamerstukken II 2023/24, 32140, nr. 199.

In twee stappen afschaffen meewerkaftrek	5	5	5	6	6	6	6
In twee stappen afschaffen stakingsaftrek	13	12	12	16	15	15	15

3. EU-aspecten

De regeling voor aandelenoptierechten voor medewerkers van start-ups en scale-ups in het onderhavige wetsvoorstel betreft (in)directe staatssteun. De directe staatssteun is kwantificeerbaar en bestaat uit het voordeel dat door bedrijven wordt genoten door minder afgedragen sociale premies door de werkgever. Hiervan is sprake bij werknemers die een salaris ontvangen onder het maximumpremieloon van € 79.409 in 2026.

Daarnaast zou er sprake van indirecte staatssteun kunnen zijn, omdat de betrokken ondernemingen door deze regeling in staat zijn een aantrekkelijker aanbod aan werknemers te doen dan andere ondernemingen. Om zowel te borgen dat de regeling in overeenstemming is met de EU-staatssteunregels als ervoor te zorgen dat betrokken ondernemingen geen risico op terugvorderingen van ongeoorloofde staatssteun lopen, is meermalen informeel overlegd met (diensten van) de Europese Commissie. Op grond daarvan stelt het kabinet voor om de voorgestelde maatregel inzake aandelenoptierechten (op korte termijn) onder het bereik van de herziene Algemene Groepsvrijstellingsverordening (hierna: AGVV) te brengen.[25] De verwachting is dat de herziene AGVV per 1 januari 2027 in werking treedt en vanaf dat moment een vrijstelling biedt voor ondernemingen die voldoen aan de mkb-definitie en andere voorwaarden, zoals gedefinieerd in de AGVV. Onder mkb wordt in dit verband verstaan een onderneming die niet meer dan 250 medewerkers in dienstbetrekking heeft, een jaaromzet over het jaar voorafgaande aan toekenning van het recht heeft van ten hoogste € 50 miljoen of een balanstotaal op het moment van toekenning van het aandelenoptierecht van ten hoogste € 43 miljoen. Ondernemingen die aan deze voorwaarden voldoen, kunnen gebruikmaken van deze vrijstelling. In dit geval is enkel formele kennisgeving uiterlijk twintig dagen na inwerkingtreding van de maatregel noodzakelijk.

Voor ondernemingen die niet voldoen aan de mkb-definitie van de AGVV, maar wel gebruik gaan maken van de voorgestelde regeling voor aandelenopties, wordt gebruikgemaakt van de de-minimisverordening.[26] Dit houdt in dat de onderneming gebruik kan maken van de regeling, mits aan de voorwaarden van de de-minimisverordening wordt voldaan. Dit betekent dat het bedrag aan de-minimissteun dat aan één onderneming wordt verleend niet hoger ligt dan € 300.000 per drie jaar. De ondernemingen die gebruikmaken van de voorgestelde maatregel inzake aandelenoptierechten geven aan hoeveel andere de-minimissteun zij ontvangen en bevestigen dat zij niet boven de drempel van maximaal € 300.000 per drie jaar komen. Dit wordt opgenomen in het centrale de-minimis-register. De RVO zorgt er met de betrokken ondernemingen voor dat aan deze eisen wordt voldaan. Deze rol voor de RVO ligt in het verlengde van haar betrokkenheid bij het beoordelen van het innovatieve en schaalbare karakter van de bedrijven die gebruikmaken van deze regeling voor aandelenoptierechten. Ook heeft de RVO ervaring bij het toetsen en toepassen van de-minimis-steun voor regelingen die de RVO namens de Minister van Economische Zaken en Klimaat uitvoert. Het kabinet heeft het voornemen om, mede met oog op het verlagen van de administratieve lasten voor bedrijven en de uitvoeringslasten, gesprekken met (diensten van) de Europese Commissie voort te zetten en te onderzoeken of een goedkeuring van deze regeling kan worden verkregen voor de gehele regeling.

4. Doenvermogen

4.1 Maatregelen introductie definitie en aandelenopties start-ups en scale-ups

Door deze maatregelen wordt een beroep gedaan op het doenvermogen van zowel ondernemers met een start-up of scale-up als hun werknemers. Het grootste beroep op het doenvermogen wordt gedaan op ondernemers, zowel bij het aanvragen en onderhouden van de RVO-beschikking als bij het informeren

[25] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_453.

[26] Verordening (EU) 2023/2831 van de Commissie van 13 december 2023 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (de minimis-verordening).

van werknemers en het vaststellen en afdragen van de loonheffing bij verkoop door (oud-)werknemers van met uitoefening van aandelenopties verkregen aandelen. Voor de ondernemers is de verwachting dat zij deze acties naar verwachting goed kunnen uitvoeren, omdat zij in de regel gebruikmaken van de diensten van fiscale professionals. Voor werknemers is er een aantal aandachtspunten. Allereerst dienen zij een bewuste keuze te maken met betrekking tot het heffingsmoment en dit te melden aan de werkgever. Uitgangspunt hierbij is dat de werkgever zijn werknemer goed informeert over de implicaties van de verschillende heffingsmomenten, maar dit kan desalniettemin ingewikkeld zijn voor werknemers.

4.2 Versobering en afschaffing stakingsaftrek en meewerkaftrek
De voorgestelde versobering en afschaffing van de meewerkaftrek heeft tijdelijk een beperkte invloed op de doenlijkheid voor belastingplichtigen. Het gaat eerst om een aanpassing van het bedrag en vervolgens om het afschaffen van de faciliteit. Belastingplichtigen hoeven geen extra actie te ondernemen bij bijvoorbeeld het opstellen van de belastingaangifte inkomstenbelasting naar aanleiding van dit voorstel. De beperkte invloed ziet erop dat het voorgestelde versoberen en afschaffen een doorwerking heeft naar het verzamelinkomen. Voor het aanvragen van toeslagen is de hoogte van het verzamelinkomen van belang. Doordat de meewerkaftrek wordt verlaagd en afgeschaft wordt het verzamelinkomen hoger. Dit betekent dat IB-ondernemers die op dit moment in aanmerking komen voor een toeslag en daarnaast ook de meewerkaftrek in de aangifte IB verwerken, voor de komende jaren de voorschotbeschikking goed moeten controleren (en eventueel aanpassen) om daarmee te voorkomen dat voor die jaren van een mogelijk te laag verzamelinkomen wordt uitgegaan.

5. Gevolgen

5.1 Maatregelen met betrekking tot heffing op aandelenoptierechten

Doeltreffendheid en doelmatigheid
Nederlandse start-ups en scale-ups groeien minder goed door dan in andere Europese landen als het Verenigd Koninkrijk, Zweden en Frankrijk.[27] Succesvol groeien vraagt specifieke expertise, zowel op technisch als organisatorisch vlak. Dit talent is schaars op de voor deze functies zeer internationaal functionerende arbeidsmarkt. Een van de oorzaken hiervan is dat het voor start-ups en scale-ups lastig blijkt om concurrerende salarissen te bieden aan hun medewerkers. Aandelenopties kunnen een deel van dit gat dichten. Het verkrijgen van aandelen zorgt ervoor dat medewerkers meer gebonden zijn aan het bedrijf en minder snel weer vertrekken. Echter is het accepteren van aandelenopties als onderdeel van het arbeidsvoorwaardenpakket voor medewerkers een risico. De voorgestelde grondslagversmalling biedt een tegemoetkoming voor het nemen van dit risico. Het uitgestelde moment van heffing zorgt ervoor dat een medewerker over het voordeel uit de aandelenopties geen belasting hoeft te betalen voordat de aandelen zijn verkocht. Daarmee is deze maatregel naar verwachting doeltreffend en doelmatig.

Gevolgen voor burgers en bedrijven
Op basis van de voorgestelde maatregel voor aandelenoptierechten worden aandelenoptierechten in de heffing betrokken op het moment dat de bij uitoefening verkregen aandelen verkocht worden, behoudens enkele uitzonderingen (zoals emigratie). Een werknemer met aandelenoptierechten heeft naar huidig recht reeds de mogelijkheid om op het moment van uitoefening van die rechten aan de inhoudingsplichtige kenbaar te maken dat hij kiest voor heffing op het moment van uitoefening, ondanks dat de aandelen nog niet verhandelbaar zijn. De inhoudingsplichtige moet de schriftelijke keuze van de werknemer opnemen in zijn administratie, dit blijft ongewijzigd. Alleen zal door dit voorstel de inhoudingsplichtige deze administratie langer dienen te bewaren. Dit zal naar verwachting beperkte gevolgen hebben voor de administratieve lasten voor bedrijven.

Verder wordt er een goedkeuringsvereiste voorgesteld dat inhoudt dat voor een verkoop van de aandelen schriftelijke goedkeuring van drie partijen (werknemer/verkoper, koper en inhoudingsplichtige) vereist is. De administratieve lasten zullen hierdoor toenemen met naar schatting circa € 230.000 per jaar voor

[27] Zie onder andere Techleap, State of Dutch Tech 2026.

burgers en € 360.000 per jaar voor bedrijven. Dit zijn structurele kosten. De incidentele kosten zullen naar verwachting beperkt blijven.

Ten opzichte van de huidige situatie zullen zich naar verwachting minder situaties voordoen waarin de inhoudingsplichtige loonheffing moet inhouden in het geval dat een werknemer voordelen geniet uit bij uitoefening van een aandelenoptierecht verkregen aandelen die nog niet verhandelbaar zijn of nog niet verhandelbaar worden geacht. Er zullen daardoor ook minder waarderingsmomenten zijn. Indien belastingheffing plaatsvindt bij verkoop van de aandelen is in principe de verkoopprijs leidend bij de vaststelling van het belastbaar voordeel, waardoor geen waardering hoeft plaats te vinden. De administratieve lasten zullen hierdoor verminderen met naar schatting circa € 110.000 per jaar voor burgers en € 500.000 per jaar voor bedrijven. Dit zijn structurele kosten. De incidentele kosten zullen naar verwachting beperkt blijven.

Om gebruik te maken van de voorgestelde regeling voor aandelenoptierechten voor start-ups en scale-ups dienen ondernemingen een beschikking aan te vragen bij de RVO om als start-up of scale-up te worden aangemerkt. Hiervoor dient bij de RVO informatie aangeleverd te worden. De RVO zal de ondernemingen toetsen op basis van de definitie uit de wet. Indien een onderneming niet langer aan de voorwaarden voldoet, moet de onderneming dit melden aan de RVO. De administratieve lasten voor bedrijven zullen hierdoor toenemen met naar schatting circa € 260.000 per jaar voor bedrijven. Dit zijn structurele kosten. De incidentele kosten zullen naar verwachting beperkt blijven.

Per saldo zullen naar verwachting de administratieve lasten toenemen met naar schatting circa € 110.000 per jaar voor burgers en € 122.000 per jaar voor bedrijven. Dit zijn structurele kosten. De incidentele kosten zullen naar verwachting beperkt blijven.

5.2 Versobering en afschaffing stakingsaftrek en meewerkaftrek

Gevolgen voor burgers en bedrijven
De voorgestelde maatregel wordt automatisch verwerkt in de aangifte inkomstenbelasting. De voorgestelde maatregel heeft daarom zeer beperkte gevolgen voor de administratieve lasten voor burgers. De afschaffing maakt het stelsel eenvoudiger en leidt naar verwachting tot een zeer beperkte afname van administratieve lasten.

6. Uitvoeringsgevolgen Belastingdienst en RVO

Het wetsvoorstel is voor de Belastingdienst technisch uitvoerbaar per 1 januari 2027, mits wordt aanvaard dat de handhaving van de aandelenoptieregeling zeer beperkt is, de regeling niet fraudebestendig is, en inhoudingsplichtigen bij inwerkingtreding mogelijk onvoldoende zijn geïnformeerd.

De voorgestelde maatregel voor aandelenopties wordt niet in de loonaangifte opgenomen. De behandeling van conserverende belastingaanslagen bij emigratie en de inning ervan is een handmatig proces en vergt beperkte systeemwijzigingen. Daarnaast worden applicaties aangepast voor gegevensuitwisseling met de RVO en voor het toezicht. De communicatie over de kwalificatie als start-up of scale-up ligt primair bij die dienst; de Belastingdienst sluit daarop aan voor de fiscale gevolgen. Gezien de inwerkingtredingsdatum, de complexiteit, het overgangsrecht en de nog bestaande onduidelijkheden in het voorstel is tijdige, volledige voorlichting via het Handboek Loonheffingen en de nieuwsbrieven 2027 mogelijk niet voldoende haalbaar.

De handhaving van de heffing bij verkoop van met opties verkregen aandelen is zeer moeilijk. De Belastingdienst beschikt niet over eigen informatie over aandelenverkopen en is afhankelijk van de naleving in de aangifte loonbelasting. Controle is in de praktijk beperkt tot een arbeidsintensief boekenonderzoek, waarvan de controlemogelijkheden beperkt zijn. Na het einde van de dienstbetrekking verdwijnen (ex-)werknemers ook voor de inhoudingsplichtige uit beeld. Het in het voorstel opgenomen goedkeuringsvereiste van de (ex-)inhoudingsplichtige bij verkoop verbetert diens informatiepositie, maar maakt een civielrechtelijk geldige overdracht zonder die goedkeuring niet nietig. Verkoop zonder melding leidt dan tot geen inhouding en afdracht van loonbelasting, zonder dat de Belastingdienst daarop kan handhaven. Bij emigratie wordt voor de inkomstenbelasting een conserverende belastingaanslag

opgelegd met automatisch uitstel van betaling. Intrekking van dat uitstel bij latere vervreemding vergt melding door de (ex-)werknemer. De mogelijkheden om dat te signaleren zijn zeer beperkt. Het proces is handmatig; een toename van emigraties brengt risico op procesverstoringen mee.

De voorgestelde optieregeling is fraudegevoelig. Een (ex-)werknemer en (ex-)inhoudingsplichtige kunnen in onderling overleg een verkoop verzwijgen. De Belastingdienst heeft daarvoor geen contra-informatie. Wordt die gebrekkige informatiepositie breder bekend, dan kan de niet-naleving toenemen, met alle budgettaire gevolgen van dien. Het voorstel verhoogt de complexiteit: naast de bestaande keuzemomenten (uitoefening of verhandelbaarheid) komt heffing bij verkoop, zodat voor start-ups en scale-ups drie heffingsmomenten kunnen gelden. Het overgangsrecht voor na 17 april 2025 toegekende regelingen vergroot die complexiteit. Waarderingsvraagstukken belasten een al zwaar belaste specialistenpoel. De voorgestelde versobering en latere afschaffing van de meewerkaftrek en de stakingsaftrek verminderen de complexiteit op termijn beperkt, zolang het urencriterium voor andere regelingen blijft gelden.

De incidentele uitvoeringskosten bedragen € 270.000, waarvan € 60.000 voor handhaving en toezicht en € 210.000 voor automatisering. De structurele handhavings- en toezichtskosten bedragen € 710.000. Het voorstel vergt 0,5 fte incidenteel en 5 fte structureel. Het risico op procesverstoringen is gemiddeld en ziet vooral op de conserverende belastingaanslag.

De uitvoeringsgevolgen voor de RVO worden toegelicht in de bij deze memorie als bijlage gevoegde opdrachttoets. Bij de opdrachttoets is uitgegaan van het wetsvoorstel zoals bekend op 22 juni 2026, inclusief een maatregel in box 3. Zoals hierboven toegelicht is de aanvankelijk voorziene wijziging van box 3 niet in dit wetsvoorstel opgenomen.

7. Advies en consultatie

Er is voor het wetsvoorstel advies gevraagd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) en de Raad voor de Rechtspraak. Ook zijn er uitvoeringstoetsen opgesteld door de RVO en de Belastingdienst. Dit wetsvoorstel is daarnaast vier weken gepubliceerd in het kader van internetconsultatie. Hierna worden de bevindingen van de adviesrapporten toegelicht. Daarna wordt ingegaan op de inbreng in de internetconsultatie en de manier waarop het kabinet met de voornaamste punten omgaat.

7.1 Adviescollege toetsing regeldruk

De maatregelen in dit wetsvoorstel zijn ter advisering voorgelegd aan het ATR. Het dictum van het ATR luidt om het wetsvoorstel in te dienen nadat met de adviespunten rekening is gehouden. Het ATR geeft het advies om de gehanteerde definities van innovatie, schaalbaarheid en herhaalbaarheid te concretiseren en waar mogelijk te voorzien van objectieve criteria. In het toetsingskader van de RVO wordt invulling gegeven aan deze begrippen. De RVO koppelt aan de criteria van innovatie en schaalbaarheid en herhaalbaarheid zoveel mogelijk meetbare indicatoren, zoals de kostenstructuur, margeontwikkeling en de kosten om nieuwe klanten te werven. Daarnaast is door de sector naar voren gebracht dat in het geval dat een onderneming een durfkapitaalinvestering heeft ontvangen door investeerders al is geoordeeld dat sprake is van schaalbaarheid. Om die reden zou volgens hen dan kunnen gelden dat een onderneming die een durfkapitaalinvestering heeft ontvangen automatisch als start-up of scale-up kwalificeert. Het kabinet is van oordeel dat een ontvangen durfkapitaalinvestering meeweegt bij het oordeel of sprake is van een schaalbaar bedrijfsmodel. Het is hierbij belangrijk dat de RVO, naast een toets op schaalbaarheid, de toets verricht of sprake is van een innovatief karakter van de onderneming. Een durfkapitaalinvestering wordt onder nog vast te stellen voorwaarden meegewogen bij de kwalificatie voor het criterium schaalbaarheid en herhaalbaarheid (zie ook de toelichting op de consultatiereacties).

7.2. Raad voor de rechtspraak

De Raad voor de rechtspraak heeft op 27 mei 2026 advies uitgebracht betreffende het onderhavige wetsvoorstel. De Raad voor de rechtspraak heeft gekeken naar de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van wetgeving. Ook is gekeken naar de effectiviteit van het wetsvoorstel en of grondrechten van burgers worden gerespecteerd. De Raad voor de rechtspraak merkt op dat het nieuwe stelsel van box 3 zoals voorgesteld met de Wet werkelijk rendement box 3 aanzienlijk complexer en kwetsbaarder is dan het huidige stelsel. De Raad merkt op dat dat er een verschil gaat bestaan tussen de fiscale behandeling van start-ups en scale-ups en onroerende zaken ten opzichte van overige vermogensbestanddelen. De Raad voor de rechtspraak vraagt zich af of dat verschil valt te rechtvaardigen en verwacht dat daarover

juridische geschillen zullen ontstaan. Zoals hierboven toegelicht is de aanvankelijk voorziene wijziging van box 3 niet in dit wetsvoorstel opgenomen.

De Raad voor de rechtspraak adviseert om te verduidelijken of de waardestijging na uitdiensttreding van de werknemer loon uit dienstbetrekking of uit vroegere dienstbetrekking is. Ook adviseert de Raad voor de rechtspraak om in deze memorie van toelichting te verduidelijken op welke wijze de rechtsbescherming is vormgegeven. In dit wetsvoorstel wordt voorzien in een nieuwe bevoegdheid om een bestuurlijke boete op te leggen en verwacht wordt dat dit niet een substantieel aantal zal zijn. De Raad voor de rechtspraak adviseert wel om een nadere toelichting te geven op het verwachte aantal op te leggen boetes en daaruit volgende beroepen. In deze memorie van toelichting is op de hiervoor omschreven punten de toelichting aangevuld.

Stijging werklast rechtspraak
De Raad voor de rechtspraak verwacht een stijging van de werklast van de rechtspraak door het beroep in eerste en enige aanleg dat kan worden gedaan bij het CBb. De extra werklast is voorzien op structureel € 100.000, voorafgegaan door hogere kosten in de eerste drie jaar na inwerkingtreding vanwege de grotere aantallen aanvragen bij de start van de regeling.

Jaar	2027	2028	2029	2030 en verder
Kosten CBb	€ 280.000	€ 230.000	€ 140.000	€ 100.000

7.3 Autoriteit Persoonsgegevens
De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft op 14 juli 2026 advies uitgebracht betreffende het onderhavige wetsvoorstel De AP heeft geen aanmerkingen op het concept.

7.4 Internetconsultatie
Het wetsvoorstel is op de website www.internetconsultatie.nl ter consultatie gepubliceerd in de periode van 1 april 2026 tot en met 29 april 2026. Er zijn in totaal 69 reacties op het wetsvoorstel ontvangen. De reacties zijn onder andere ingediend door oprichters van start-ups en scale-ups Ook hebben verschillende belangenorganisaties en beroepsverenigingen zoals Techleap, de Dutch Start-up Association (hierna: DSA), de Nederlandse Vereniging van Participatiemaatschappijen (hierna: NVP), de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: NOB), het Register Belastingadviseurs (hierna: RB) en Stichting Register Arbeidsdeskundigen (hierna: SRA) gereageerd.

De reacties op de internetconsultatie tonen brede steun voor het doel van het wetsvoorstel, namelijk een uitzondering voor aandeelhouders en houders van winstbewijzen in een start-up of scale-up in box 3 en aanpassing van de fiscale behandeling van aandelenopties in box 1. Daarbij wordt regelmatig aangegeven dat de uitzondering in box 3 wenselijk is, maar men zou liever meteen de overstap naar een vermogenswinstbelasting in box 3 gezet zien worden.

De inbreng komt er ten aanzien van de definitie van start-up en scale-up in grote lijnen op neer dat deze moet beantwoorden aan de dynamische praktijk van innovatieve ondernemingen en tegelijkertijd niet tot te veel administratieve lasten moet leiden en duidelijk en voorspelbaar moet zijn. Veel respondenten sluiten zich op dit punt aan bij de inbreng van DSA en Techleap, die ervoor pleiten om een durfkapitaalinvestering in een onderneming als zelfstandig criterium te laten gelden voor de kwalificatie als start-up of scale-up. Daarnaast stelt Techleap voor de ‘snelle groei’ in de definitie te vervangen door ‘groeipotentieel’, om de limiet in beschikkingsduur (23 jaar) en tussentijdse toetsing te laten vervallen, de horizonbepaling te verlengen en de ingangsdatum van het voorstel voor aandelenoptierechten niet af te laten hangen van het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3. De reacties rondom de definitie en beschikking door de RVO hebben geleid tot verschillende aanpassingen in het wetsvoorstel die hierna worden toegelicht.

Door organisaties als de NVP, de NOB, het RB en Bentham Tax Advisory is gewezen op een aantal onderwerpen. Zo brachten zij onder andere naar voren dat in het geconsulteerde voorstel alleen directe investeringen in start-ups en scale-ups uitgezonderd zijn en niet investeringen die particulieren in box 3 via fondsen in start-ups en scale-ups doen. Dit terwijl indirecte investeringen een groot deel van de investeringen in start-ups en scale-ups betreffen. Dit is voor het kabinet reden om te onderzoeken op welke manier een dergelijke maatregel volgend jaar wettelijk zou kunnen worden geregeld. Vanwege de

complexiteit en mogelijke uitvoeringsgevolgen is het niet mogelijk gebleken om een dergelijke maatregel al in het onderhavige wetsvoorstel op te nemen. Daarnaast is opgemerkt dat medewerkers van start-ups en scale-ups vaak aandelen in de holding krijgen, maar dat dit nog niet onder de reikwijdte van de regeling viel. Ook is gewezen op de bepaling dat er twee jaar tussen het moment van toekennen van aandelenopties en het moment van uitoefening moet zitten en is gevraagd naar het doel hiervan. Indieners hebben aangegeven dat een bepaling die zich richt op een minimale periode tussen toekenning van aandelenopties en verkoop logischer zou zijn. Ten slotte is in een aantal reacties ingegaan op de waardering van start-ups en scale-ups en de bepaling in het wetsvoorstel dat opties tegen waarde economisch verkeer dienen uitgegeven te worden. Indieners hebben benoemd dat de waardering van start-ups en scale-ups op dit moment al uitdagend is en dat de genoemde bepaling leidt tot meer waarderingsmomenten, waardoor het nog meer van belang is dat er een heldere methodiek gehanteerd wordt die start-ups en scale-ups ook rechtszekerheid geeft. Ook is aangegeven dat de bepaling ten aanzien van waarde economisch verkeer een 'alles of niets'-karakter heeft. Indieners pleiten ervoor om dit aan te passen in een 'voor zover' bepaling. Ook hier is naar gekeken en deze punten zijn aangepast.

Naar aanleiding van deze reacties zijn de onderstaande wijzigingen aangebracht in dit wetsvoorstel. Deze aanpassingen zijn breed besproken met de sector, onder andere met Techleap en DSA.

1. Ook de aan een werknemer in een Nederlandse start-up of scale-up toegekende aandelenopties in een moedervennootschap vallen onder de grondslagversmalling tot 65%, mits zowel de werkmaatschappij als de moedermaatschappij beschikken over een beschikking van de RVO die hen aanmerkt als kwalificerende start-up of scale-up;
2. De grondslagversmalling van 65% geldt alleen over het deel van de waardeontwikkeling van de aandelen dat uitgaat boven de waarde in het economische verkeer van de onderliggende aandelen (een 'voor zover-bepaling');
3. Tweejaarswachttermijn geldt voor de periode tussen toekenning en verkoop van de aandelen; en

De regeling voor werknemersparticipaties geldt ook voor sterk op aandelen gelijkende participatievormen zoals opties op certificaten van aandelen.

8. Evaluatie

De Regeling periodiek evaluatieonderzoek 2022 stelt dat een regeling ten minste eens in de vier tot zeven geëvalueerd dient te worden, De maatregelen in dit wetsvoorstel, te weten de aanpassing van de definitie van start-ups en scale-ups en de fiscale behandeling van medewerkers van start-ups en scale-ups met aandelenoptierechten daarin in box 1 zullen geëvalueerd worden binnen zeven jaar na inwerkingtreding. Hierbij zal getoetst worden of de maatregelen doeltreffend zijn en wat de effecten zijn in de praktijk. Door het uitgestelde moment van heffing naar het moment van verkoop is het effect van de regeling naar verwachting binnen vijf jaar nog niet volledig zichtbaar. Daarom is gekozen voor een evaluatie na zeven jaar.

De voorgestelde maatregelen hebben als doel de mogelijkheden voor start-ups en scale-ups te vergroten om talent aan te trekken en vast te houden. Hierna wordt omschreven wanneer de maatregelen doeltreffend zijn:
Het percentage medewerkersparticipatie binnen start-ups en scale-ups neemt toe (direct effect) en start-ups en scale-ups zijn beter in staat zijn tot het aantrekken en behouden van personeel (indirect effect). Ten aanzien van het percentage medewerkersparticipatie binnen start-ups en scale-ups zal gekeken worden naar indicatoren als het aantal bedrijven dat aandelenopties aanbiedt aan medewerkers en het aantal medewerkers met aandelenopties binnen de groep van start-ups en scale-ups. In welke mate hier een materieel voordeel ontstaat (bij werknemer of werkgever) is op voorhand niet vast te stellen. Er is hier namelijk sprake van een risicodeling tussen werknemer en de start-up of scale-up. Om zich aan elkaar te binden is de werknemer bereid om in eerste instantie tegen een lager salaris in dienst te treden en is de werkgever bereid om medewerkers later mee te laten delen in een eventueel succes. De mate waarin start-ups en scale-ups door deze regeling beter in staat zijn tot het aantrekken en behouden van talent kan via een enquête worden nagegaan. Het streven is om voor de start van de regeling voor aandelenoptierechten een nulmeting uit te laten voeren.

De maatregelen in dit wetsvoorstel liggen in het verlengde van de maatregelen in het vorige wetsvoorstel Wet aanpassing fiscale regeling aandelenoptierechten,[28] hebben in principe dezelfde doelstelling en grijpen aan op dezelfde doelgroep. Bij de behandeling van het vorige wetsvoorstel is ook verzocht met wijzigingsvoorstellen te komen als uit monitoring zou blijken dat het doel niet behaald zou worden.[29] Aangezien het voorliggende wetsvoorstel reeds tot vergaande wijzigingen leidt, is het daarom niet zinvol meer het vorige wetsvoorstel te evalueren en is er daarom voor gekozen om het geheel van maatregelen mee te nemen in de evaluatie van het voorliggende wetsvoorstel. Hierbij speelt mee dat gebleken is dat het lastig is kwantitatieve data over het gebruik van de regeling te verkrijgen, aangezien in de aangiftegegevens geen onderscheid wordt gemaakt tussen loon in de vorm van aandelenoptierechten en andere vormen van loon. De aard en de internationale context van de regeling lenen zich derhalve niet voor een uitgemeten kwantitatieve analyse, zoals bijvoorbeeld door middel van een bang-for-buck analyse. Voor de evaluatie zal daarom gekeken worden naar signalen uit de praktijk van de RVO en de Belastingdienst en van de sectoren die gebruikmaken van de regeling. Daarbij zal waar mogelijk gekeken worden naar de effecten afhankelijk van de omvang van bedrijven.[30]

[28] Kamerstukken II 2021/22, 35929, nr. 3.

[29] Motie Van Dijk, Kamerstukken II 2021/22, 35929, nr. 15.

[30] Motie Van Dijk, Kamerstukken II 2021/22, 35929, nr. 14, en motie De Jong, Kamerstukken II 2021/22, 35929, nr. 16.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I

Artikel I, onderdelen A, D en E (artikelen 2.8, 3.83a en 3.146 van de Wet inkomstenbelasting 2001)
Artikel I, onderdelen A en D, en artikel IV zien op de in het voorgestelde artikel 3.83a Wet IB 2001 geregelde heffing van inkomstenbelasting ter zake van aandelenoptierechten als bedoeld in het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 die in het kader van de dienstbetrekking zijn toegekend aan werknemers van start-ups en scale-ups als bedoeld in het voorgestelde artikel 10ba Wet LB 1964 (hierna: start-ups en scale-ups) en ter zake van de door uitoefening daarvan verkregen aandelen als de werknemer of gewezen werknemer op enig moment, anders dan door overlijden, ophoudt binnenlands belastingplichtig te zijn (hierna: emigratie). Ingevolge de in het voorgestelde artikel I, onderdeel A, opgenomen wijziging van artikel 2.8, tweede lid, Wet IB 2001 wordt het betreffende inkomen (zie hierna) als te conserveren inkomen aangemerkt ter zake waarvan een conserverende belastingaanslag aan de betreffende werknemer wordt opgelegd. Onder ophouden binnenlands belastingplichtig te zijn, wordt ingevolge het voorgestelde artikel 3.83a, eerste lid, tweede zin, Wet IB 2001 mede verstaan de situatie waarin de belastingplichtige voor de toepassing van de Belastingregeling voor het Koninkrijk, de Belastingregeling voor het land Nederland of een verdrag ter voorkoming van dubbele belasting wordt geacht geen inwoner van Nederland meer te zijn.
Het betreffende inkomen wordt ingevolge het voorgestelde artikel 3.83a, eerste lid, eerste zin, Wet IB 2001 tot het loon gerekend en wordt gesteld op het bedrag van het volgens de regels van het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 berekende voordeel als ware het aandelenoptierecht, onderscheidenlijk het aandeel, op het onmiddellijk aan genoemd moment voorafgaande moment door de werknemer vervreemd tegen de waarde in het economische verkeer van dat aandelenoptierecht, onderscheidenlijk aandeel, op laatstgenoemd moment. Ter zake van dat bedrag wordt zoals gezegd een conserverende belastingaanslag opgelegd aan de werknemer. Voor de ingevolge de conserverende belastingaanslag verschuldigde belasting wordt ingevolge het voorgestelde artikel 25, tweeëntwintigste lid, van de Invorderingswet 1990 (IW 1990) uitstel van betaling verleend tot het moment waarop de aandelen worden verkocht (zie de toelichting op laatstgenoemde artikel).
Ingevolge het voorgestelde artikel 3.83a, eerste lid, Wet IB 2001 wordt bij de vaststelling van de hoogte van het te conserveren inkomen er bij fictie van uitgegaan dat de aandelenoptierechten, onderscheidenlijk de aandelen, onmiddellijk voorafgaand aan de emigratie worden vervreemd. Dit betekent dat er ingevolge het voorgestelde artikel 10b, eerste en tweede lid, Wet LB 1964 in beginsel wordt geheven over het fictieve vervreemdingsvoordeel, verminderd met het bedrag dat de werknemer ter zake van het aandelenoptierecht in rekening is gebracht, de uitoefenprijs. Verder wordt hierbij zoveel mogelijk de reeds bestaande systematiek gevolgd die geldt voor emigratie door belastingplichtigen die in Nederland fiscaal gefaciliteerd een oudedagsvoorziening hebben opgebouwd.
Ook met betrekking tot de waarde van een aanspraak op een oudedagsvoorziening wordt onder omstandigheden inkomen geconserveerd, in dat geval inkomen als bedoeld in artikel 3.83 Wet IB 2001.
De voorgestelde systematiek van het conserveren van inkomen dat samenhangt met aandelenoptierechten en daaruit verkregen aandelen in start-ups en scale-ups wijkt echter op een punt af van het conserveren van inkomen uit oudedagsvoorzieningen. Een voorziening voor remigratie ontbreekt namelijk. Doordat in het voorgestelde artikel 10b, zevende lid, Wet LB 1964 wordt bepaald dat de zogenoemde step-upbepaling van het voorgestelde artikel 10b, zesde lid, Wet LB 1964 (zie hiervoor de toelichting bij artikel III, onderdeel B) niet geldt in geval van remigratie, wordt voorkomen dat heffing kan worden ontlopen door voor een bepaalde tijd te emigreren, weer terug te keren en gebruik te kunnen maken van de step-upvoorziening.
In het voorgestelde artikel 3.83a, tweede lid, Wet IB 2001, is een delegatiebepaling opgenomen. Hiermee kunnen – in lijn met artikel 3.83, achtste lid, Wet IB 2001 - bij ministeriële regeling regels worden gesteld met betrekking tot het om doelmatigheidsredenen achterwege laten van toepassing van artikel 3.83a, eerste lid, Wet IB 2001.

Met de in artikel I, onderdeel E, voorgestelde wijziging van artikel 3.146, derde lid, Wet IB 2001 wordt het genietingsmoment geregeld voor de op basis van artikel 3.83a, eerste lid, Wet IB 2001 tot het loon gerekende voordelen uit de aandelenopties of de daaruit voortvloeiende aandelen. Deze voordelen worden geacht te zijn genoten op het tijdstip dat onmiddellijk voorafgaat aan dat waarop de belastingplichtige ophoudt binnenlands belastingplichtig te zijn.

Artikel I, onderdelen B en C (artikelen 3.78 en 3.79 van de Wet inkomstenbelasting 2001)
Zoals nader toegelicht in paragraaf 1.3 van deze memorie, wordt voorgesteld de voor de meewerkaftrek geldende aftrekpercentages en het maximumbedrag van de stakingsaftrek met (afgerond) 75% te verlagen ter dekking van de maatregel die is gericht op het stimuleren van aandelenoptierechten in start-ups en scale-ups.

Met de in het voorgestelde artikel I, onderdeel B, opgenomen wijzigingen wordt de verlaging geregeld van de in artikel 3.78, tweede lid, Wet IB 2001 opgenomen aftrekpercentages voor de meewerkaftrek. Met de in het voorgestelde artikel I, onderdeel C, opgenomen wijzigingen wordt de verlaging geregeld van het maximumbedrag dat op grond van artikel 3.79 Wet IB 2001 (stakingsaftrek) in aftrek van de winst kan worden gebracht.

Zoals eveneens is toegelicht in paragraaf 1.3 van deze memorie, wordt ook voorgesteld de meewerkaftrek en stakingsaftrek na drie jaar geheel af te schaffen. Het afschaffen van deze regeling wordt geregeld in het voorgestelde artikel II, onderdeel C.

Artikel II

Artikel II, onderdelen A, B en C (artikelen 3.22, 3.74, 3.78 en 3.79 van de Wet inkomstenbelasting 2001)
Met het voorgestelde artikel II, onderdeel C, komen de artikelen 3.78 en 3.79 Wet IB 2001, waarin de meewerkaftrek, onderscheidenlijk de stakingsaftrek, is opgenomen, te vervallen ter dekking van de in paragraaf 1.3 van deze memorie beschreven maatregel ter stimulering van aandelenoptierechten in start-ups en scale-ups.

In verband daarmee wordt voorgesteld de verwijzing naar artikel 3.79 Wet IB 2001 in artikel 3.22, eerste lid, Wet IB en de verwijzingen naar de meewerkaftrek en stakingsaftrek in artikel 3.74, onderdeel c, onderscheidenlijk onderdeel d, Wet IB 2001 ook te laten vervallen. Bij de vormgeving van deze voorgestelde wijziging is rekening gehouden met de wijzigingsopdracht van artikel 3.74 Wet IB 2001 in het gelijktijdig met dit wetsvoorstel ingediende wetsvoorstel Belastingplan 2027, waarin wordt voorgesteld de startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid per 1 januari 2029 te laten vervallen.

Artikel II, onderdeel D (artikel 10a.29 van de Wet inkomstenbelasting 2001)
Artikel 10a.29 Wet IB 2001 voorziet in een uitbreiding van de toepassing van de stakingsaftrek in het kader van het overgangsrecht voor de afschaffing van de oudedagsreserve. In verband met het voorstel om de stakingsaftrek (artikel 3.79 Wet IB 2001) te laten vervallen, wordt voorgesteld om tegelijkertijd artikel 10a.29, zevende lid, Wet IB 2001 te laten vervallen. Dat heeft tot gevolg dat op basis van dit voorstel de stakingsaftrek dan ook niet meer zal gelden voor de ondernemer die als ondernemer in het kalenderjaar winst behaalt door een afneming van een oudedagsreserve als bedoeld in artikel 10a.29, eerste lid, Wet IB 2001 na een geruisloze doorschuiving of omzetting als bedoeld in artikel 3.59, tweede lid, artikel 3.62, artikel 3.63, onderscheidenlijk artikel 3.65 Wet IB 2001, waarbij zonder die geruisloze doorschuiving of omzetting sprake zou zijn van het staken van een gehele onderneming. In verband met het voorgestelde vervallen van artikel 10a.29, zevende lid, Wet IB 2001 wordt tevens voorgesteld artikel 10a.29, achtste tot en met vijftiende lid, Wet IB 2001 te vernummeren tot artikel 10a.29, zevende tot en met veertiende lid, Wet IB 2001.

Artikel III

Artikel III, onderdeel A (artikel 10 van de Wet op de loonbelasting 1964)
Artikel 10, vijfde lid, aanhef en onderdeel c, Wet LB 1964 regelt dat de pseudo-eindheffing van artikel 32bb Wet LB 1964 niet afdoet aan de belastbaarheid van hetgeen ter zake van aandelenoptierechten als bedoeld in artikel 32bb, vijfde lid, Wet LB 1964 ingevolge artikel 10a Wet LB 1964 tot het loon behoort. Met de voorgestelde wijziging van artikel 10, vijfde lid, onderdeel c, Wet LB 1964 wordt daarin een verwijzing naar het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 ingevoegd, zodat de pseudo-eindheffing, bedoeld in artikel 32bb Wet LB 1964, eveneens niet afdoet aan de belastbaarheid van hetgeen ter zake van aandelenoptierechten als bedoeld in artikel 32bb, vijfde lid, Wet LB 1964 ingevolge het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 tot het loon behoort.

Artikel III, onderdeel B (artikel 10a van de Wet op de loonbelasting 1964)

In artikel 10a, tiende lid, Wet LB is een bepaling opgenomen die betrekking heeft op een situatie waarin reeds uitgeoefende aandelenoptierechten die nog niet verhandelbaar zijn, worden vervangen door andere aandelen. Daarbij wordt verwezen naar artikel 13a, vierde lid, onderdeel a, Wet LB 1964 dat betrekking heeft op heffing bij uitoefening van de aandelenoptierechten. Deze verwijzing moet zijn naar artikel 13a, vierde lid, onderdeel b, Wet LB 1964 dat ziet op belastingheffing bij verhandelbaar worden van de door uitoefening van het aandelenoptierecht verkregen aandelen.

In artikel 10a, zesde lid, Wet LB 1964 wordt een aandelenoptierecht omschreven als een recht om een of meer aandelen of daarmee gelijk te stellen rechten te verwerven in de inhoudingsplichtige vennootschap of in een met de inhoudingsplichtige verbonden vennootschap of een daarmee gelijk te stellen recht. In andere leden van artikel 10a wordt ook gesproken over aandelen zonder de uitbreiding te maken naar de daarmee gelijk te stellen rechten. Daardoor zijn de betreffende leden niet van toepassing op de met aandelen gelijk te stellen rechten. Met het voorgestelde vijftiende lid wordt deze omissie hersteld.

Artikel III, onderdeel C (artikel 10b van de Wet op de loonbelasting 1964)
Voorgesteld wordt om na artikel 10a Wet LB 1964 vijf artikelen in te voegen, die hierna per artikel worden toegelicht. Artikel 10a Wet LB 1964 bevat de algemene bepalingen aan de hand waarvan loonbelasting wordt geheven over het voordeel dat een werknemer verkrijgt doordat hij in het kader van zijn dienstbetrekking of vroegere dienstbetrekking een aandelenoptierecht verkrijgt, ongeacht de aard van de inhoudingsplichtige. In het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 worden enkele van artikel 10a Wet LB 1964 afwijkende regels gesteld specifiek voor aandelenoptierechten die door een start-up of scale-up worden toegekend aan werknemers. Artikel 10a Wet LB 1964 moet dus als de algemene regeling worden beschouwd en het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 bevat daarvan afwijkende regels specifiek voor aandelenoptierechten die door start-ups en scale-ups worden toegekend en aan de in dat kader geldende voorwaarden voldoen. Dit betekent ook dat aandelenoptierechten die worden toegekend door een start-up of scale-up, maar op onderdelen niet voldoen aan de voorwaarden die het voorgestelde artikel 10b, tiende lid, Wet LB 1964 stelt, uitsluitend vallen onder de regels van artikel 10a Wet LB 1964. Ook aandelenopties die worden toegekend aan werknemers van start-ups en scale-ups die op enig moment niet meer voldoen aan de voorwaarden van het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 vallen vanaf dat moment terug in de algemene regeling van artikel 10a Wet LB 1964.

Het voorgestelde artikel 10b, eerste lid, Wet LB 1964 regelt de nieuwe hoofdregel voor het heffingsmoment voor aandelenoptierechten die worden toegekend aan werknemers van start-ups en scale-ups en die ook overigens voldoen aan alle voorwaarden van dat artikel.

In de algemene regeling van artikel 10a Wet LB 1964 wordt sinds 1 januari 2023 het heffingsmoment voor aandelenoptierechten bepaald op het moment waarop de aandelen die bij uitoefening van de aandelenoptierechten zijn verkregen verhandelbaar worden.[31] Indien het moment van verhandelbaar worden van de bij uitoefening van de aandelenoptierechten verkregen aandelen niet samenvalt met het moment van uitoefening van de opties, bestaat voor de werknemer de mogelijkheid ervoor te kiezen om al belasting te betalen op het moment van uitoefening van de aandelenoptierechten tegen de op dat moment geldende waarde in het economische verkeer van de bij uitoefening verkregen aandelen.[32] De werknemer dient die keuze schriftelijk kenbaar te maken te maken aan de inhoudingsplichtige uiterlijk op het moment van uitoefening van het recht.

Op basis van het voorgestelde artikel 10b, eerste lid, Wet LB 1964 wordt voor aandelenoptierechten die aan werknemers worden toegekend in het kader van hun dienstbetrekking met een start-up of scale-up, in afwijking van de algemene regeling van artikel 10a Wet LB 1964, het heffingsmoment als hoofdregel verschoven naar het moment van vervreemding van de aandelenoptierechten of van de bij uitoefening van de aandelenoptierechten verkregen aandelen. Daarmee wordt voorkomen dat werknemers reeds belasting verschuldigd zijn op een moment dat er nog geen feitelijke opbrengst beschikbaar is. Omdat aandelen of aandelenoptierechten in start-ups en scale-ups in de praktijk minder liquide zijn, kan heffing bij het moment van verhandelbaar worden soms lastig uitpakken voor belastingplichtigen. De aandelen of aandelenoptierechten kunnen dan misschien juridisch gezien wel verkocht worden, maar soms lukt de feitelijke verkoop op dat moment niet vanwege de voornoemde illiquiditeit van die aandelen of

[31] Wet aanpassing fiscale regeling aandelenoptierechten.

[32] Artikel 10a, twaalfde lid, Wet LB 1964.

aandelenoptierechten. De heffing zal door invoering van het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 plaatsvinden over het daadwerkelijk genoten voordeel dat is verkregen met de vervreemding van die aandelenoptierechten of van die aandelen. Ook die heffingsgrondslag wijkt derhalve af van de in artikel 10a, eerste lid, Wet LB 1964 opgenomen heffingsgrondslag. Ingevolge artikel 10a, eerste lid, aanhef en onderdeel a, Wet LB 1964 geldt, als de aandelenoptierechten worden uitgeoefend en omgezet in aandelen en deze op het moment van uitoefenen of het moment van verhandelbaar worden in de heffing worden betrokken, als heffingsgrondslag de waarde in het economische verkeer van de daaruit voortvloeiende aandelen ten tijde van het uitoefenen van het aandelenoptierecht of het verhandelbaar worden van de aandelen. Daarnaast geldt, als de aandelenopties worden vervreemd, ingevolge artikel 10a, eerste lid, aanhef en onderdeel b, Wet LB 1964 als heffingsgrondslag hetgeen door de werknemer wordt genoten ter zake van de vervreemding van de aandelenoptierechten of van de aandelen (zie echter de toelichting op het voorgestelde artikel 10b, tweede lid, Wet LB 1964).

Het voorgestelde artikel 10b, eerste lid, Wet LB 1964 bepaalt, samen met het tweede lid van dat artikel, tevens op welke wijze het loon moet worden berekend bij toepassing van dat artikel. Ingevolge genoemd eerste lid behoort, in afwijking van artikel 10a Wet LB 1964, tot het loon hetgeen door de werknemer wordt genoten bij vervreemding van de aandelen die zijn verkregen door uitoefening van de aandelenoptierechten. Ingevolge genoemd tweede lid, eerste zin, wordt de uitoefenprijs in mindering gebracht op het genoten voordeel, maar slechts voor het gedeelte dat betrekking heeft op de verkochte aandelen en niet verder dan tot nihil. De uitoefenprijs is ingevolge die bepaling het bedrag dat de werknemer heeft betaald voor het verkrijgen van het aandelenoptierecht. In het voorgestelde artikel 10b, tweede lid, tweede zin, Wet IB 2001 is een grondslagversmalling opgenomen waardoor slechts 65% van het ingevolge het voorgestelde artikel 10b, eerste lid, aanhef en onderdeel b, of derde lid, Wet IB 2001 genoten voordeel tot het loon wordt gerekend.

Zoals toegelicht in het algemeen deel van deze memorie is de grondslagversmalling derhalve niet van toepassing in geval van vervreemding van een aandelenoptierecht als bedoeld in het voorgestelde artikel 10b, eerste lid, aanhef en onderdeel a, Wet LB 1964.

Het uitstel van heffing tot het moment van vervreemding van de bij uitoefening van de aandelenoptierechten verkregen aandelen betekent ook dat het heffingsmoment in meer gevallen kan liggen tot (ver) na het einde van dienstbetrekking van de werknemer met de start-up of scale-up. De aandelen ter zake waarvan nog geen loonbelasting is geheven verlaten ook bij het einde van de dienstbetrekking de loonsfeer niet en de start-up of scale-up houdt in beginsel de verplichting om loonbelasting af te dragen ten tijde van de vervreemding van de aandelen. Dit kan betekenen dat de voormalige werknemer die in het bezit is van aandelen die zijn verkregen bij de uitoefening van de aandelenoptierechten en ter zake waarvan nog geen loonbelasting is afgedragen, in de loonadministratie van de start-up of scale-up geadministreerd blijft dan wel opnieuw opgevoerd dient te worden ten tijde van het heffingsmoment. In dat geval kan de start-up of scale-up op grond van artikel 27, vierde lid, Wet LB 1964 het bedrag van de door de start-up of scale-up verschuldigde loonbelasting verhalen op de voormalige werknemer. Om de start-up of scale-up in staat te stellen op het juiste moment het juiste bedrag aan loonbelasting dat is verschuldigd over de aandelen af te dragen en de Belastingdienst om daarop te handhaven, ook indien de dienstbetrekking in de tussentijd is beëindigd, zijn de nodige waarborgen opgenomen in het voorgestelde artikel 10b, tiende lid, Wet LB 1964 (zie hierna). Dit betreft een goedkeuringsprocedure van de aandelenverkoop door de verkoper, de start-up of scale-up en de koper en verplichtingen ten aanzien van de administratie van de aandelenoptierechten en aandelen door die start-up of scale-up.

Voorbeeld 1
Albert is met ingang van 1 april 2027 in dienst getreden bij de start-up Star BV. Star BV heeft op 1 juli 2027 na een daartoe gedaan verzoek, een beschikking ontvangen van de RVO waarin wordt bevestigd dat zij met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2027 kwalificeert als een start-up. Star BV beschikte niet over de financiële middelen om Albert een concurrerend salaris te bieden. Albert is akkoord gegaan met een lager salaris en heeft in ruil daarvoor bij indiensttreding het recht gekregen om na verloop van een periode van 36 maanden 100 aandelen te kopen in Star BV tegen de op het moment van toekenning geldende waarde in het economische verkeer van € 100. Na 4 jaar oefent Albert het optierecht uit; hij koopt tegen betaling van € 10.000 100 aandelen in Star BV. De aandelen zijn op dat moment € 300 per stuk waard en zijn direct verhandelbaar. Na 5 jaar treedt Albert uit dienst van Star BV. Op 1 januari 2034 verkoopt Albert alle 100

aandelen Star BV tegen een verkoopprijs van € 700 per aandeel. Ondanks dat Albert niet meer in dienst is van Star BV is Star BV nog steeds gehouden de ten tijde van de verkoop verschuldigde loonbelasting af te dragen aan de Belastingdienst. Star BV kan het bedrag van de verschuldigde belasting op Albert verhalen.

*Het belastbare voordeel dat ter zake van de vervreemding van de aandelen door Albert op 1 januari 2034 in de heffing moet worden betrokken bedraagt: € 39.000 ((€ 70.000 -/- € 10.000)) * 65%).*

Op grond van het voorgestelde artikel 10b, derde lid, Wet LB 1964 kan de werknemer ter zake van de vervreemding van aandelen, bedoeld in het voorgestelde artikel 10b, eerste lid, aanhef en onderdeel b, Wet LB 1964, kiezen voor heffing op de eerdere heffingsmomenten die ingevolge artikel 10a, eerste lid, aanhef en onderdeel a, Wet LB 1964 ook gelden voor aandelen die zijn verkregen bij uitoefening van andere aandelenoptierechten dan die zijn verstrekt door start-ups of scale-ups. Dit houdt in dat de werknemer ook mag opteren voor belastingheffing op het moment van uitoefening van het aandelenoptierecht of, als de aandelen na uitoefening van dat aandelenoptierecht nog niet verhandelbaar zijn, op het moment dat deze aandelen verhandelbaar worden. Ingevolge het voorgestelde artikel 10b, derde lid, Wet LB 1964 vindt de heffing in die situaties plaats over de waarde in het economische verkeer van de bij uitoefening van het aandelenoptierecht verkregen aandelen op het gekozen heffingsmoment. Ook indien wordt geopteerd voor een dergelijke eerdere heffing, is ingevolge het voorgestelde artikel 10b, tweede lid, tweede zin, Wet LB 1964 de in die zin opgenomen grondslagversmalling van toepassing.

De keuze voor die eerdere heffing moet ingevolge het voorgestelde artikel 10b, vierde lid, eerste zin, Wet LB 1964 uiterlijk op het moment van uitoefening van het aandelenoptierecht, onderscheidenlijk het eerstvolgende moment van verhandelbaar worden van de aandelen, schriftelijk worden gemeld aan de inhoudingsplichtige. De vastlegging van die keuze van de werknemer moet ingevolge het voorgestelde artikel 10b, vierde lid, tweede zin, Wet LB 1964 door de inhoudingsplichtige worden bewaard bij de loonadministratie. Dit zorgt ervoor dat de keuze op een later tijdstip controleerbaar is door de Belastingdienst.

In het voorgestelde artikel 10b, vijfde lid, Wet LB 1964 wordt met betrekking tot bij uitoefening van een aandelenoptierecht verkregen aandelen voorzien in een regeling met betrekking tot de toepassing van het voorgestelde artikel 10b, tweede lid, tweede zin, Wet LB 1964 voor het geval dat de uitoefenprijs van de aandelenoptierechten minder bedraagt dan de waarde in het economische verkeer van de onderliggende aandelen op het moment van toekennen van het aandelenoptierecht. In genoemd vijfde lid wordt voor die situatie bepaald dat de in het voorgestelde artikel 10b, tweede lid, tweede zin, Wet LB 1964 opgenomen grondslagversmalling niet van toepassing is voor zover de waarde in het economische verkeer van de aandelen waarop het aandelenoptierecht betrekking heeft op het moment van de toekenning van dat aandelenoptierecht, hoger was dan de uitoefenprijs. Het voorgestelde artikel 10b, vijfde lid, Wet LB 1964 is bedoeld om de grondslagversmalling niet van toepassing te laten zijn op een direct bij toekenning toegekend voordeel zonder dat daaraan een waardestijging van de onderneming ten grondslag ligt waaraan de betrokken werknemer een bijdrage heeft geleverd.

In het voorgestelde artikel 10b, zesde lid, Wet LB 1964 wordt voorzien in een step-upbepaling voor werknemers die naar Nederland komen. Op grond van die bepaling wordt voor werknemers die naar Nederland komen en al in het bezit zijn van vanwege hun dienstbetrekking verkregen aandelenoptierechten in een kwalificerende start-up of scale-up of van door uitoefening daarvan verkregen aandelen, de uitoefenprijs van de aandelenoptierechten gelijkgesteld aan de waarde in het economische verkeer van het aandelenoptierecht, onderscheidenlijk van de genoemde aandelen, op het moment van immigratie. Daarmee wordt voorkomen dat in Nederland loonbelasting wordt geheven over de waardestijging van de aandelenoptierechten of de bij uitoefening van het aandelenoptierecht verkregen aandelen die is ontstaan in de tijd dat de werknemer nog niet fiscaal in Nederland woonachtig was. In het voorgestelde artikel 10b, zevende lid, Wet LB 1964 wordt bepaald dat die step-upbepaling niet geldt in gevallen van remigratie. In dat laatste geval kan immers een deel van de waarde van de aandelenoptierechten of aandelen wel zijn ontstaan in een periode waarin de werknemer in Nederland werkzaam was. Indien een belastingplichtige is geremigreerd, wordt de uitoefenprijs gesteld op de historische uitoefenprijs, vermeerderd, respectievelijk verminderd, met de waardeaangroei respectievelijk waardedaling van het aandelenoptierecht of het daaruit voortvloeiende aandeel, voor

zover deze waardeaangroei, respectievelijk waardedaling is ontstaan in een periode dat de werknemer ten aanzien van het aandelenoptierecht, respectievelijk aandeel, niet in Nederland belastingplichtig was.

Het voorgestelde artikel 10b, achtste lid, eerste zin, Wet LB 1964 regelt dat het voorgestelde artikel 10a, derde lid, Wet LB 1964 van overeenkomstige toepassing is met betrekking tot een uitoefening of vervreemding van een aandelenoptierecht in het kader van een aandelenfusie, een splitsing van een rechtspersoon of een overname van 50% of meer van de aandelen in de inhoudingsplichtige of een met de inhoudingsplichtige verbonden vennootschap. In aanvulling daarop wordt ingevolge het voorgestelde artikel 10b, achtste lid, tweede zin, Wet LB 1964 niet beschouwd als vervreemding van een aandelenoptierecht, onderscheidenlijk aandeel, het vervangen van dit aandelenoptierecht, onderscheidenlijk aandeel, door een ander aandelenoptierecht, onderscheidenlijk aandeel. Ingevolge het voorgestelde artikel 10b, achtste lid, derde zin, Wet LB 1964, blijven de bepalingen van het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 op deze nieuw verkregen aandelenoptierechten, onderscheidenlijk aandelen, indien de nieuw verkregen aandelen of gewijzigde optierechten zien op een start-up of scale-up. Dit heeft tot gevolg dat doorschuiving van het heffingsmoment en verdere toepassing van het regime van het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 alleen mogelijk is indien ook de nieuw verkregen aandelen zien op een start-up en scale-up. Indien de nieuw verkregen aandelen of aandelenoptierechten niet zien op een start-up of scale-up zal ingevolge het voorgestelde artikel 10b, achtste lid, vierde zin, Wet LB 1964 heffing plaatsvinden op het eerstvolgende heffingsmoment dat ingevolge artikel 10a Wet LB 1964 geldt, derhalve ook rekening houdend met artikel 10a, derde lid, Wet LB 1964. De hiervoor genoemde grondslagversmalling van het voorgestelde artikel 10b, tweede lid, tweede zin, Wet LB 1964 is ingevolge het voorgestelde artikel 10b, achtste lid, vijfde zin, Wet LB 1964 alleen van toepassing op het loon dat betrekking heeft op de periode tussen het tijdstip van toekenning van het aandelenoptierecht en het tijdstip waarop de fusie, splitsing of overname heeft plaatsgevonden. Ingevolge het voorgestelde artikel 10b, achtste lid, zesde zin, Wet LB 1964 wordt dit deel van het loon tijdsevenredig vastgesteld.

In het voorgestelde artikel 10b, negende lid, Wet LB 1964 wordt geregeld dat als bij vervreemding van het aandelenoptierecht of het aandeel geen tegenprestatie wordt bedongen, of als deze niet onder normale omstandigheden is overeengekomen (bijvoorbeeld een symbolische overname binnen familiekring), voor de heffing wordt uitgegaan van de waarde in het economische verkeer die ten tijde van de vervreemding aan het aandelenoptierecht, onderscheidenlijk van het bij uitoefening van een aandelenoptierecht verkregen aandeel, kan worden toegerekend. Met deze bepaling wordt beoogd misbruik van het voorgestelde artikel 10b, tweede lid, eerste te voorkomen, dit kan optreden wanneer de verkoopprijs van het aandelenoptierecht of aandeel kunstmatig laag wordt gehouden, en daarmee het loon dat ingevolge artikel 10b eerste lid, wet LB 1964 wordt genoten kunstmatig laag wordt gehouden, om daarmee belastingheffing (deels) te ontwijken.

In het voorgestelde artikel 10b, tiende lid, Wet LB 1964 zijn limitatieve voorwaarden opgenomen waaraan een aandelenoptierecht moet voldoen om onder de in dat artikel opgenomen regeling te kunnen vallen. De onderdelen a en b van de onderstaande opsomming zijn opgenomen in het voorgestelde artikel 10b, tiende lid, aanhef en onderdeel a, Wet LB 1964. Onderdeel c van onderstaande opsomming is opgenomen in het voorgestelde artikel 10b, tiende lid, onderdeel b, Wet LB 1964. Onderdeel d van de onderstaande opsomming is opgenomen in het voorgestelde artikel 10b, tiende lid, onderdeel c, aanhef en subonderdeel 1°. Onderdeel e van de onderstaande opsomming is opgenomen in artikel 10b, tiende lid, aanhef en subonderdeel 2°, Wet LB 1964. Onderdeel f van de onderstaande opsomming is opgenomen in het voorgestelde artikel 10b, tiende lid, onderdeel d, Wet LB 1964.

a. Het betreft uitsluitend aandelenoptierechten die de werknemer van een start-up of scale-up als bedoeld in het voorgestelde artikel 10ba Wet LB 1964 de mogelijkheid geeft om een of meer aandelen te verkrijgen in het kapitaal van de inhoudingsplichtige zelf of van een moedermaatschappij die direct of indirect voor meer dan de helft eigenaar is van de start-up of scale-up en eveneens kwalificeert als een start-up of scale-up als bedoeld in het voorgestelde artikel 10ba Wet LB 1964 en ook over een goedkeurende beschikking van de RVO beschikt. Hierbij worden met aandelenoptierechten die de mogelijkheid geven een of meer aandelen te verkrijgen in het kapitaal van de inhoudingsplichtige of de moedermaatschappij gelijkgesteld aandelenoptierechten die de mogelijkheid geven om een of meer met aandelen gelijk te stellen rechten te verkrijgen. Daardoor vallen ook aandelenoptierechten ter zake van certificaten in de onderneming van de inhoudingsplichtige of een kwalificerende moedermaatschappij onder de regeling.

b. De start-up of scale-up voldoet ten tijde van uitgifte van het aandelenoptierecht aan de voorwaarden die zijn opgenomen in de voorgestelde artikelen 10ba en 10bb Wet LB 1964. Dat betekent dat er ten tijde van uitgifte van het aandelenoptierecht sprake is van een start-up of scale-up als bedoeld in het voorgestelde artikel 10ba Wet LB 1964 en daarvoor een beschikking is gegeven als bedoeld in het voorgestelde artikel 10bb Wet LB 1964. Deze beschikking kan eventueel met terugwerkende kracht worden gegeven. Ingeval de aanvangsdatum van de terugwerkende kracht ligt voor de uitgifte van het aandelenoptierecht, dan wordt geacht te zijn voldaan aan deze eis. Mocht er geen goedkeurende beschikking met terugwerkende kracht worden gegeven, dan vallen eventueel in de tussentijd toegekende aandelenoptierechten onder het reguliere aandelenoptieregime van artikel 10a Wet LB 1964.
c. Met het oog op de in het algemeen deel van deze memorie benoemde staatssteunkaders is het bereik van de voorgestelde regeling in beginsel beperkt tot inhoudingsplichtigen die vallen binnen de EU-definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen (kmo's). Inhoudingsplichtigen vallen op hoofdlijnen binnen deze kaders indien de onderneming waartoe de inhoudingsplichtige behoort minder dan 250 werknemers heeft en een omzet heeft die € 50 miljoen niet overschrijdt of een jaarlijks balanstotaal dat € 43 miljoen niet overschrijdt. Ook inhoudingsplichtigen die niet vallen binnen de kaders van de kmo-definitie kunnen echter gebruikmaken van de voorgestelde regeling, mits zij voldoen aan de voorwaarden van de uitzondering inzake de-minimis op basis van het voorgestelde artikel 10b, elfde lid, Wet LB 1964.
d. Er is in de voorwaarden schriftelijk tussen de inhoudingsplichtige en de werknemer overeengekomen dat het aandelenoptierecht of de bij uitoefening van een aandelenoptierecht verkregen aandelen niet binnen twee jaar na toekenning mogen worden vervreemd.
e. Bij voorgenomen verkoop van verworven aandelen door de werknemer geldt een verplichte goedkeuringsprocedure. Deze verplichting dient tussen de werknemer en de inhoudingsplichtige schriftelijk te zijn vastgelegd.
f. De inhoudingsplichtige dient zijn administratie op zodanige wijze te voeren dat daaruit voor de aandelenoptierechten en de aandelen waarop dat aandelenoptierecht betrekking heeft op ieder moment de adequate vastlegging van het aandelenbezit, de aandelenoptierechten en de transacties, waaronder het vastleggen dat voldaan wordt aan de goedkeuringsverplichtingen en feitelijke transacties, volgt.

Het voorgestelde artikel 10b, elfde lid, Wet LB 1964 biedt ondernemingen die niet vallen binnen de EU-definitie van kmo's zoals gezegd de mogelijkheid om alsnog gebruik te maken van de in het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 opgenomen regeling, mits het voordeel uit het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 voor de onderneming waartoe de inhoudingsplichtige behoort niet tot gevolg heeft dat het Europeesrechtelijke de-minimisplafond wordt overschreden. Dit betekent dat de onderneming waartoe de inhoudingsplichtige behoort over een periode van drie jaar niet meer dan € 300.000 aan steun mag ontvangen. Indien het bedrag aan steun niet het maximumbedrag overschrijdt, wordt ervan uitgegaan dat er geen ongunstige beïnvloeding van de handel tussen de EU-lidstaten plaatsvindt en is derhalve geen sprake van staatssteun in de zin van artikel 107, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). De uitvoering van de de-minimisregeling wordt verzorgd door de RVO.

Het voorgestelde artikel 10b, twaalfde lid, Wet LB 1964 bepaalt dat als de beschikking, bedoeld in artikel 10bb Wet LB 1964, inzake de kwalificatie als start-up of scale-up vervalt of wordt ingetrokken, de start-up of scale-up ophoudt inhoudingsplichtige te zijn, niet langer wordt voldaan aan alle eisen van het voorgestelde artikel 10b, tiende lid, Wet LB 1964 of de werknemer komt te overlijden het aandelenoptierecht of het aandeel tot het loon wordt gerekend op het tijdstip waarop de beschikking vervalt of wordt ingetrokken, het tijdstip waarop de start-up of scale-up ophoudt inhoudingsplichtige te zijn, het tijdstip waarop niet langer aan de voorwaarden, bedoeld in het voorgestelde artikel 10b, tiende lid, Wet LB 1964, wordt voldaan, onderscheidenlijk het tijdstip van overlijden van de werknemer. Dat gebeurt tegen de op dat tijdstip geldende waarde in het economische verkeer van dat aandelenoptierecht, onderscheidenlijk aandeel. Indien het aandelenoptierecht nog niet is uitgeoefend of de door uitoefening verkregen aandelen nog niet onmiddellijk verhandelbaar zijn op het tijdstip, bedoeld in de vorige zin, wordt de waarde, bedoeld in de vorige zin, op het tijdstip van uitoefening of het daarna eerstvolgende tijdstip van verhandelbaarheid tot het loon gerekend tegen de op dat tijdstip geldende waarde in het economische verkeer van dat aandelenoptierecht, onderscheidenlijk aandeel. Indien de genietingsmomenten die zijn genoemd in artikel 13a, vierde lid, onderdelen a, b en c, Wet LB 1964 al zijn gepasseerd, dient er derhalve onmiddellijk te worden afgerekend om een heffingslek te voorkomen.

Terugvallen op artikel 13a Wet LB 1964 is dan namelijk niet meer mogelijk. Er ontbreekt op dat moment namelijk een in artikel 13a, vierde lid, onderdelen a, b en c, Wet LB 1964 opgenomen toekomstig genietingsmoment, waardoor er geen heffing meer zou kunnen plaatsvinden.

Voorbeeld 2
Stel op 1 oktober 2031 wordt de beschikking van Star BV per die datum ingetrokken. Star BV kwalificeert per die datum niet meer als start-up of scale-up in de zin van het voorgestelde artikel 10bb Wet LB 1964. Het is Albert toegestaan om zijn aandelen Star BV direct te verkopen (de aandelen zijn dus verhandelbaar). De beurskoers van de aandelen Star BV bedraagt bij de beursnotering € 350 per aandeel. Op het moment van de beursgang dient een belastbaar voordeel van (100(350-/-100)*65%) € 16.250 tot het loon van Albert te worden gerekend door Star BV.*

Het voorgestelde artikel 10b, dertiende lid, Wet LB 1964 ziet op situaties waarin het voorgestelde artikel 10b, twaalfde lid, Wet LB 1964 van toepassing is en regelt in hoeverre de in het voorgestelde artikel 10b, tweede lid, tweede zin, Wet LB 1964 opgenomen grondslagversmalling van toepassing is. In genoemd dertiende lid, eerste zin, wordt in dat kader bepaald dat die grondslagversmalling mag worden toegepast op de waardestijging van de aandelenoptieregelingen en de bij uitoefening van een aandelenoptierecht verkregen aandelen die betrekking heeft op de periode die is gelegen tussen het tijdstip van toekenning van het aandelenoptierecht en het tijdstip waarop de beschikking vervalt of wordt ingetrokken, het tijdstip waarop de start-up of scale-up niet langer inhoudingsplichtige is, het tijdstip waarop niet langer aan de voorwaarden, bedoeld in het voorgestelde artikel 10b, tiende lid, Wet LB 1964, wordt voldaan of het tijdstip van overlijden van de werknemer. De grondslagversmalling is dus niet van toepassing op de waardestijging in de periode tussen het einde van het van toepassing zijn van het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964-regime en het uitoefenen van het aandelenoptierecht of het verhandelbaar worden van de bij de uitoefening daarvan verkregen aandelen. Dit leidt tot een pro-ratatoepassing van de grondslagversmalling. Zoals toegelicht in het algemeen deel van deze memorie is voor deze pro-ratatoepassing van de grondslagversmalling op basis van tijdsduur gekozen en niet op basis van de reële waardestijging die toerekenbaar is aan beide periodes om het aantal waarderingsmomenten te beperken en tussentijdse waarderingsproblematiek te voorkomen. Voor het toepassen van de pro-rataberekening zijn hieronder een aantal voorbeelden gegeven van verschillende situaties waar genoemd dertiende lid aan de orde is.

Voorbeeld 3
Op 1 januari 2027 krijgt Tom van zijn werkgever, de start-up BrightStep Labs, een aandelenoptierecht toegekend. Op dat moment hebben de onderliggende aandelen een waarde van € 10.000 en de uitoefenprijs is ook € 10.000. BrightStep Labs heeft op het moment van toekennen van de aandelenoptierechten een beschikking van de RVO en voldoet aan alle eisen van het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964, waardoor het bijzondere regime voor aandelenoptierechten van start-ups en scale-ups mag worden toegepast. De beschikking van RVO vervalt ingevolge het voorgestelde artikel 10bb Wet LB 1964 na 8 jaar op 1 januari 2035. Voor dit voorbeeld gaan we ervan uit dat BrightStep Labs vanaf dat moment niet meer voldoet aan de eisen van de voorgestelde artikelen 10b en 10ba Wet LB 1964 en dus niet meer kwalificeert als een start-up. Een jaar later, op 1 januari 2036, besluit Tom zijn opties daadwerkelijk uit te oefenen. Op dat moment verkrijgt Tom de aandelen, maar ze zijn pas verhandelbaar vanaf 1 januari 2037. Wanneer die datum aanbreekt, is BrightStep Labs flink gegroeid. De aandelen zijn inmiddels € 20.000 waard. Op grond van het voorgestelde artikel 10b, twaalfde lid, tweede zin, Wet LB 1964 vindt de heffing over de aandelen in die situatie uiterlijk plaats op het moment dat de aandelen verhandelbaar worden, dus op 1 januari 2037. Het belastbare loon is op grond van het voorgestelde artikel 10b, eerste lid, aanhef en onderdeel b, en tweede lid, eerste zin, Wet LB 1964 de waarde van de aandelen van € 20.000 verminderd met de uitoefenprijs van € 10.000, dus € 10.000. Omdat de regeling voor aandelenoptierechten in totaal 10 jaar heeft gelopen (van 2027 tot en met 2036), geldt de grondslagversmalling tot 65%, bedoeld in artikel 10b, tweede lid, tweede zin, Wet LB 1964, op grond van het voorgestelde artikel 10b, dertiende lid, tweede zin, Wet LB 1964 voor 2.922/3.653 deel. Voor het resterende 731/3.653 deel geldt derhalve geen grondslagversmalling.
Het totale loon van Tom bestaat dus uit twee elementen, zijnde (2.922/3.653 × 10.000 × 65% =) € 5.200
En (731/3.653 × 10.000 =) € 2.000. Samen leidt dit tot een totale heffingsgrondslag van € 7.200.
Zo wordt het loon van € 7.200 dat Tom heeft behaald met zijn aandelenoptierechten bij BrightStep Labs geacht op 1 januari 2037 te zijn genoten.

Voorbeeld 4

Op 1 januari 2027 krijgt Hanneke van haar werkgever, de start-up NovaTech Solutions, een aandelenoptierecht toegekend. Op dat moment hebben de onderliggende aandelen een waarde van € 10.000 en is de uitoefenprijs ook € 10.000. NovaTech Solutions beschikt op dat moment over een beschikking en voldoet aan alle voorwaarden om het regime van het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 toe te passen. De beschikking vervalt ingevolge het voorgestelde artikel 10bb Wet LB 1964 na 8 jaar op 1 januari 2035. Tot die datum kwalificeert NovaTech Solutions als start-up. Hanneke besluit al eerder, op 1 januari 2030, haar aandelenoptierechten uit te oefenen. Zij verkrijgt dan de aandelen, maar die zijn niet direct verhandelbaar. Dat is pas vanaf 1 januari 2032 het geval. Wanneer de beschikking op 1 januari 2035 vervalt, is de waarde van de aandelen van Hanneke gestegen tot € 20.000. Omdat de aandelen op dat moment reeds verhandelbaar zijn, moet over het voordeel op grond van het voorgestelde artikel 10b, elfde lid, tweede zin, Wet LB 1964 direct worden afgerekend. Het voordeel bestaat uit de waarde van de aandelen van € 20.000, verminderd met de uitoefenprijs van € 10.000, dus € 10.000. Omdat de volledige looptijd van het aandelenoptierecht binnen de periode valt waarin NovaTech Solutions kwalificeert voor toepassing van het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 mag de grondslagversmalling, bedoeld in het voorgestelde artikel 10b, tweede lid, tweede zin, Wet LB 1964, op grond van het voorgestelde artikel 10b, dertiende lid, Wet LB 1964 volledig worden toegepast. Op grond daarvan wordt slechts 65% van het voordeel in de heffing betrokken. Dit betekent dat het belastbare loon wordt vastgesteld op (10.000 × 65% =) € 6.500. Het loon van € 6.500 dat Hanneke geacht wordt te hebben genoten uit hoofde van haar aandelenoptierechten bij NovaTech Solutions wordt op grond van het voorgaande geacht op 1 januari 2035 te zijn genoten.

Voorbeeld 5
Stel dat nu Tom uit voorbeeld 3 gekozen had om af te rekenen wanneer hij de aandelenoptierechten heeft uitgeoefend op 1 januari 2036. Dit is immers mogelijk op grond van het voorgestelde artikel 10b, twaalfde lid, Wet LB 1964. Op 1 januari 2036 waren de verkregen aandelen door het uitoefenen van de aandelenoptierechten € 14.500 waard. De uitoefenprijs is nog steeds € 10.000. Hierdoor is het totale voordeel (14.500 – 10.000 =) € 4.500. Net als in voorbeeld 3 geldt de grondslagversmalling tot 65%, bedoeld in artikel 10b, tweede lid, tweede zin, Wet LB 1964, op grond van het voorgestelde artikel 10b, dertiende lid, tweede zin, Wet LB 1964 voor 2.922/3.653 deel. Daardoor bestaat het loon van Tom ingevolge het voorgestelde artikel 10b, dertiende lid, tweede zin, Wet LB 1964 nu uit twee elementen. De regeling voor aandelenoptierechten heeft door de keuze voor het eerdere afrekenen in dit geval maar een duur van 9 jaar (2027 tot 2036).
Het loon van Tom bestaat dus uit twee elementen, (2.922/3.287 × 4.500 × 65% =) € 2.600 en (366/3.287 × 4.500 =) € 500.
Dat totale loon wordt Tom geacht te hebben genoten op 1 januari 2036

Het voorgestelde artikel 10b, veertiende lid, eerste zin, Wet LB 1964 regelt dat voordelen (niet zijnde vervreemdingsvoordelen) die worden genoten ter zake van de bij uitoefening van een aandelenoptierecht verkregen aandelen worden gerekend tot het loon, bedoeld in het voorgestelde artikel 10b, eerste lid, Wet LB 1964. Dit ziet bijvoorbeeld op dividenden die worden uitgekeerd op de aandelen. Op die voordelen mag op grond van het voorgestelde artikel 10b, dertiende lid, tweede zin, Wet LB 1964 de grondslagversmalling, bedoeld in het voorgestelde artikel 10b, tweede lid, tweede zin, Wet LB 1964, worden toegepast voor zover die voordelen toerekenbaar zijn aan de periode waarin de inhoudingsplichtige kwalificeert als een start-up of scale-up. De pro-ratamethode van het voorgestelde artikel 10b, dertiende lid, Wet LB 1964 is hierbij van overeenkomstige toepassing. Kosten die worden gemaakt voor het verkrijgen van deze voordelen mogen ingevolge het voorgestelde artikel 10b, veertiende lid, eerste zin, Wet LB 1964 op de genoten voordelen in aftrek worden gebracht, maar niet verder dan tot nihil.

Voorbeeld 6
Op 1 januari 2027 krijgt Lindsey van haar werkgever, de scale-up BrightLoop BV, een aandelenoptiepakket met een waarde in het economische verkeer en ook uitoefenprijs van € 10.000. Ze oefent deze aandelenoptierechten uit op 1 januari 2033, maar de ter zake daarvan verkregen aandelen zijn nog niet direct verhandelbaar. Na 8 jaar, op 1 januari 2035, verloopt de beschikking waardoor BrightLoop BV niet langer kwalificeert als start-up of scale-up. Op 1 januari 2034 en op 1 januari 2036 heeft Lindsey een dividenduitkering ontvangen van € 500 op haar aandelenpakket. Voor beide dividenduitkeringen heeft ze geen kosten gemaakt. Op 1 januari 2037 worden de aandelen van Lindsey verhandelbaar. De aandelen zijn op dat moment € 20.000 waard. Het voordeel dat is genoten over de aandelenoptierechten voor € 7.200 geacht te zijn genoten op 1 januari 2037.
Het voorgestelde artikel 10b, twaalfde lid, Wet LB 1964 stelt namelijk dat de grondslagversmalling alleen van

toepassing is op het loon dat betrekking heeft op de tijdsperiode gelegen tussen het moment van toekenning van de aandelenoptierechten en het moment van vervallen of intrekken van de RVO-beschikking. Uit het voorgestelde artikel 10b, dertiende lid, Wet LB 1964 volgt dat ontvangen dividend wordt aangemerkt als loon waar de grondslagversmalling op van toepassing is voor zover deze betrekking heeft op een periode waarin de inhoudingsplichtige beschikt over een beschikking als bedoeld in het voorgestelde artikel 10bb Wet LB 1964. In dit voorbeeld is de eerste dividenduitkering van € 500 op 1 januari 2034 toerekenbaar aan de periode van 1 januari 2033 tot en met 31 december 2033, zijnde de periode tussen het verkrijgen van de aandelen en het ontvangen van het eerste dividend. Deze periode valt volledig in de tijdsperiode dat de grondslagversmalling mag worden toegepast. Voor het tweede dividend is dit anders. Hier ziet het dividend namelijk op de periode tussen de dividenduitkering en de laatste dividenduitkering daarvoor, zijnde 1 januari 2034 tot en met 31 december 2035. Aangezien de tijdsperiode waarop de grondslagversmalling mag worden toegepast op grond van het voorgestelde artikel 10b, dertiende lid, Wet LB 1964 in dit geval eindigt op 1 januari 2035 is de grondslagversmalling slechts voor de helft van toepassing op de tweede dividenduitkering. Het totale dividend dat als loon wordt aangemerkt is gelet op het voorgaande dus (500 x 65% =) € 325 op 1 januari 2034 en (365/730 x 500 x 65% + 365/730 x 500 =) € 412,50 op 1 januari 2036.

Het voorgestelde artikel 10b, vijftiende lid, onderdeel a, Wet LB 1964 regelt dat dat artikel niet van toepassing is indien aandelenoptierechten of aandelen als bedoeld in dat artikel kwalificeren als lucratief belang op grond van artikel 3.92b Wet IB 2001 of als aanmerkelijk belang als bedoeld in afdeling 4.3 Wet IB 2001. De achtergrond van deze uitsluiting is toegelicht in paragraaf 1.2.5 van het algemeen deel van deze memorie.

Het voorgestelde artikel 10b, zestiende lid, Wet LB 1964 bepaalt dat artikel 10a, vierde, tiende en veertiende lid, Wet LB 1964 van overeenkomstige toepassing is. Genoemd vierde lid regelt dat onder vervreemding mede wordt begrepen het formeel of feitelijk tot voorwerp van zekerheid worden, het brengen in het vermogen van een onderneming en het ontvangen van een schadeloosstelling als bedoeld in de artikelen 2:334p, eerste lid, of 2:320, eerste lid, BW. De overgang onder algemene titel van een aandelenoptierecht wordt niet als een vervreemding aangemerkt. Artikel 10a, tiende lid, Wet LB 1964 regelt voor reeds uitgeoefende aandelenoptierechten waarbij de daarmee verkregen aandelen nog niet verhandelbaar zijn geworden – en artikel 10a, eerste lid, onderdeel a, Wet LB 1964 hierop dus nog niet is toegepast een fiscaal geruisloze overgang voor het in de situaties van artikel 10a, derde lid, Wet LB 1964 vervangen van de genoemde aandelen door andere aandelen. Het aandelenoptierecht wordt ingevolge de voorgestelde artikelen 10a, eerste lid, onderdeel a, en 13a, vierde lid, onderdeel a, Wet LB 1964 dan in de heffing betrokken op het moment dat de vervangende aandelen verhandelbaar worden, waarbij – bij de toepassing van de genoemde bepalingen en van het voorgestelde 32bb, vijfde lid, onderdeel b, Wet LB 1964 – tot het loon wordt gerekend de waarde in het economische verkeer van die vervangende aandelen op het moment van het verhandelbaar worden van die aandelen. Op deze waarde komt ingevolge artikel 10a, tweede lid, Wet LB 1964 in mindering hetgeen aan de werknemer ter zake van het aandelenoptierecht in rekening is gebracht. De overeenkomstige toepassing van artikel 10a, tiende lid, Wet LB 1964 ziet op de situatie waarin de werknemer overeenkomstig het voorgestelde artikel 10b, derde lid, onderdeel b Wet LB 1964 heeft gekozen voor belastingheffing op het eerstvolgende moment waarop de aandelen verhandelbaar worden en de aandelen in de periode tussen uitoefening en verhandelbaarheid in het kader van een aandelenfusie, een splitsing van een rechtspersoon, een fusie van een rechtspersoon of een overname van 50% of meer van de aandelen in de inhoudingsplichtige of een met de inhoudingsplichtige verbonden vennootschap worden vervangen door andere aandelen. Indien de vervangende aandelen worden verkregen in een inhoudingsplichtige die een beschikking heeft als bedoeld in artikel 10bbblijft het regime van artikel 10b Wet LB 1964 van toepassing op de vervangende aandelen alsof de vervanging niet heeft plaatsgevonden. Artikel 10a, veertiende lid, Wet LB 1964 biedt de mogelijkheid bij ministeriële regeling nadere regels te stellen met betrekking tot situaties waarin bepaalde aandelen voor de toepassing van het artikel 10a, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, Wet LB 1964. De overeenkomstige toepassing van genoemde leden bevordert de praktische uitvoerbaarheid.

Het voorgestelde artikel 10b, zeventiende lid, Wet LB 1964 bevat een delegatiebepaling op basis waarvan bij ministeriële regeling nadere regels kunnen worden gesteld met betrekking tot:

a. de toepassing van het voorgestelde artikel 10b, tiende lid, aanhef en onderdelen c en d, Wet LB 1964; en
b. de wijze waarop voor de toepassing van het voorgestelde artikel 10b, elfde lid, Wet LB 1964 wordt vastgesteld of het de-minimisplafond wordt overschreden als bedoeld in dat lid.

Zo kunnen er bij ministeriële regeling handvatten worden gegeven voor de praktische uitwerking van de eisen die worden gesteld aan de administratie die een start-up of scale-up dient bij te houden en kan een berekeningsmethode worden opgenomen voor het bepalen van het de-minimisvoordeel. Dit wordt uiteraard nader afgestemd met de Belastingdienst en de RVO.

Artikel III, onderdeel B (artikel 10ba van de Wet op de loonbelasting 1964)
Met het voorgestelde artikel 10ba Wet LB 1964 wordt voor de toepassing van de voorgestelde artikelen 10b, 10bb, 10bc en 10bd Wet LB 1964 een definitie geïntroduceerd van start-ups en scale-ups. Op grond van het voorgestelde artikel 10ba, eerste lid, aanhef en onderdeel a, Wet LB 1964 wordt onder een start-up of scale-up verstaan een inhoudingsplichtige in de zin van de Wet LB 1964 die een onderneming drijft die gericht is op snelle groei door middel van een schaalbaar en herhaalbaar bedrijfsmodel dat zijn oorsprong vindt in innovatie. In het voorgestelde artikel 10ba, eerste lid, onderdeel b, Wet LB 1964 is als voorwaarde opgenomen dat geen aandelen of winstbewijzen in de inhoudingsplichtige worden verhandeld op een gereguleerde markt. Op grond van het voorgestelde artikel 10ba, eerste lid, onderdeel c, Wet LB 1964 mogen de aandelen of winstbewijzen in de inhoudingsplichtige voor niet meer dan 25% rechtens dan wel in feite direct of indirect worden gehouden door een lichaam waarvan de aandelen, onderscheidenlijk winstbewijzen, worden verhandeld op een gereguleerde markt. Als de inhoudingsplichtige beursgenoteerd is, zijn de aandelen of winstbewijzen relatief snel liquide te maken en is er geen reden om deze aandelen of winstbewijzen onder het voorgestelde regime te brengen. Hetzelfde geldt voor de aandelen of winstbewijzen in een start-up of scale-up waarvan de houdster beursgenoteerd is.
Op grond van het voorgestelde artikel 10ba, tweede lid, Wet LB 1964 wordt onder het hebben van een schaalbaar en herhaalbaar bedrijfsmodel verstaan het vermogen van een onderneming om de omzet snel te laten groeien zonder lineaire inzet van meer mensen, meer middelen of hogere kosten, door gebruik te maken van technologie die lagere marginale kosten met zich brengt en schaalvoordelen biedt. Op grond van het voorgestelde artikel 10ba, derde lid, Wet LB 1964 wordt onder innovatie verstaan het ontwikkelen of verbeteren van producten, diensten, processen of technologieën, waarbij sprake is van technische vernieuwing of significante functionele verbetering ten opzichte van de bedrijfstak van de betreffende start-up of scale up.

Artikel III, onderdeel B (artikel 10bb van de Wet op de loonbelasting 1964)
Het voorgestelde artikel 10bb Wet LB 1964 bevat de regels met betrekking tot beschikkingen als bedoeld in artikel 10b, eerste lid, Wet LB 1964. Het voorgestelde artikel 10bb, eerste lid, Wet LB 1964 bepaalt dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat op verzoek van een inhoudingsplichtige bij beschikking vaststelt dat de vennootschap kwalificeert als start-up of scale-up. Een beschikking wordt op grond van artikel 4:13 Awb in beginsel binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag vastgesteld. De RVO voert deze toetsing uit in opdracht van de Minister van Economische Zaken en Klimaat. De beschikking geldt ingevolge het voorgestelde artikel 10bb, eerste lid, tweede zin, Wet LB 1964 vanaf de dagtekening voor acht jaar. Het voorgestelde artikel 10bb, tweede en derde lid, Wet LB 1964 bepaalt dat de periode van acht jaar op verzoek van de inhoudingsplichtige ten hoogste drie keer met telkens vijf jaar kan worden verlengd indien de Minister van Economische Zaken en Klimaat vaststelt dat nog steeds sprake is van een start-up of scale-up als bedoeld in het voorgestelde artikel 10ba Wet LB 1964.

Het voorgestelde artikel 10bb, vierde lid, Wet LB 1964 regelt dat in geval van een overgang onder algemene titel van de inhoudingsplichtige, zoals bijvoorbeeld bij een juridische fusie, de verkrijgende vennootschap in de plaats van de inhoudingsplichtige treedt met betrekking tot de beschikking, bedoeld in het voorgestelde artikel 10bb, eerste, tweede of derde lid, Wet LB 1964. Hiervoor is vereist dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat op verzoek van de verkrijgende inhoudingsplichtige bij beschikking vaststelt dat op dat moment nog steeds sprake is van een start-up of scale-up als bedoeld in het voorgestelde artikel 10ba Wet LB 1964.

Het voorgestelde artikel 10bb, vijfde lid, Wet LB 1964 regelt dat de aanvraag voor een beschikking, bedoeld in het voorgestelde artikel 10bb, eerste, tweede, derde of vierde lid, Wet LB 1964 en een melding als bedoeld in het voorgestelde artikel 10bc, tweede lid, Wet LB 1964 uitsluitend elektronisch kan worden gedaan in een daarvoor door de Minister van Economische Zaken en Klimaat aangewezen omgeving op een door hem daarbij aangegeven wijze.

In het voorgestelde artikel 10bb, zesde lid, Wet LB 1964 wordt in de eerste plaats bepaald dat bij ministeriële regeling door de Minister van Economische Zaken en Klimaat nadere regels kunnen worden gesteld met betrekking tot een verzoek als bedoeld in artikel 10bb, vijfde lid, Wet LB 1964. Om te kunnen beoordelen of de inhoudingsplichtige kwalificeert als start-up of scale-up zijn gegevens nodig. Deze verstrekt de inhoudingsplichtige bij zijn verzoek aan de RVO. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld een ondernemingsplan, met daarin het ondernemingsmodel en jaarrekeningen. Hierover kunnen op grond van de genoemde delegatiebepaling bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld door de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Ook over de in het voorgestelde artikel 10bb, vijfde lid, Wet LB 1964 genoemde melding, bedoeld in het voorgestelde artikel10bc, tweede lid, Wet LB 1964, van de inhoudingsplichtige dat hij niet langer kwalificeert als start-up of scale-up kunnen op grond van de genoemde delegatiebepaling nadere regels gesteld worden.

Artikel III, onderdeel B (artikel 10bc van de Wet op de loonbelasting 1964)
Het voorgestelde artikel 10bc, eerste lid, Wet LB 1964 regelt dat geen sprake meer is van een start-up of scale-up zodra niet langer aan de voorwaarden, bedoeld in het voorgestelde artikel 10ba, eerste lid, Wet LB 1964, wordt voldaan of de inhoudingsplichtige in staat van faillissement is verklaard.

Op grond van het voorgestelde artikel 10bc, tweede lid, Wet LB 1964 is de start-up of scale-up gehouden om het ontstaan van een situatie als bedoeld in het voorgestelde artikel 10bc, eerste lid, Wet LB 1964 binnen vier weken te melden bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat.
Op grond van het voorgestelde artikel 10bc, derde lid, Wet LB 1964 kan de Minister van Economische Zaken een bestuurlijke boete opleggen indien de start-up of scale-up de melding bedoeld in het voorgestelde artikel 10bc, tweede lid, Wet LB 1964 niet tijdig doet. De bevoegdheid tot het opleggen van de boete vervalt ingevolge de artikelen 5:45, eerste lid, en 5:53, eerste lid, Awb door verloop van vijf jaar na de datum waarop de melding uiterlijk had moeten worden gedaan.

Artikel III, onderdeel B (artikel 10bd van de Wet op de loonbelasting 1964)
Het voorgestelde artikel 10bd, aanhef en onderdeel a, Wet LB 1964 regelt dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat de beschikking, bedoeld in het voorgestelde artikel 10bb Wet LB 1964, intrekt als de start-up of scale-up een mededeling als bedoeld in het voorgestelde artikel 10bc, tweede lid, Wet LB 1964 heeft gedaan van een van de situaties, bedoeld in het voorgestelde artikel 10bc, eerste lid, Wet LB 1964. Dit is ook het geval wanneer aannemelijk is dat de start-up of scale-up een dergelijke mededeling had behoren te doen. Op grond van het voorgestelde artikel 10bd, aanhef en onderdeel b, Wet LB 1964 trekt de Minister van Economische Zaken en Klimaat de beschikking, bedoeld in het voorgestelde artikel 10ba Wet LB 1964, eveneens in als aannemelijk is dat ter verkrijging van de genoemde beschikking bescheiden zijn verstrekt die zodanig onjuist of onvolledig zijn dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen indien bij de beoordeling daarvan de juiste omstandigheden volledig bekend zouden zijn geweest.

Artikel III, onderdeel C (artikel 13a van de Wet op de loonbelasting 1964)
Artikel 13a, vierde lid, Wet LB 1964 bevat bepalingen over het genietingstijdstip van door een werknemer in het kader van zijn dienstbetrekking ontvangen aandelenoptierechten. Op basis van het voorgestelde artikel 10b, eerste lid, Wet LB 1964 komt dit genietingstijdstip voor aandelenoptierechten die worden toegekend door een start-up of scale-up in principe te liggen op het moment dat de werknemer zijn bij uitoefening van het aandelenoptierecht verkregen aandelen daadwerkelijk vervreemdt. De werknemer kan er echter voor kiezen om al op een eerder moment belasting te betalen, namelijk bij verhandelbaarheid van de aandelen of nog eerder bij uitoefening van het aandelenoptierecht. Door de introductie van een nieuw genietingsmoment bij vervreemding van de aandelen die worden verkregen bij uitoefening van door een start-up of scale-up toegekende aandelenoptierechten, behoeft artikel 13a, vierde lid, aanpassing. Voorgesteld wordt om daarin verwijzingen op te nemen naar het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964.

Artikel III, onderdeel D (artikel 32bb van de Wet op de loonbelasting 1964)
In artikel 32bb, vijfde en zesde lid, Wet LB 1964 wordt bepaald dat de waarde van het nog niet uitgeoefende aandelenoptierecht tot het loon voor het bepalen van de excessieve vertrekvergoeding behoort. Voor de definitie van een dergelijk aandelenoptierecht verwijst artikel 32bb, vijfde en zesde lid,

Wet LB 1964 naar artikel 10a Wet LB 1964. Voorgesteld wordt om aandelenoptierechten in de zin van het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964 eveneens in deze definitie te betrekken.

Artikel IV

Artikel IV (artikelen 24, 25, 26, 28, 70b 70g en 70h van de Invorderingswet 1990)
In het voorgestelde artikel IV wordt een wijziging van de artikelen 24, 25, 26, 28, 70g en 70h IW 1990 voorgesteld. Met de voorgestelde invoeging van artikel 25, tweeëntwintigste lid, IW 1990 wordt geregeld dat voor onbepaalde tijd uitstel van betaling wordt verleend voor de bij emigratie op grond van de voorgestelde wijziging van artikel 2.8 Wet IB 2001 in samenhang met het voorgestelde artikel 3.83a, eerste lid, Wet IB 2001 opgelegde conserverende belastingaanslag inkomstenbelasting bij een fictieve vervreemding van aandelenoptierechten of aandelen in een start-up of scale-up. In genoemd tweeëntwintigste lid wordt in dat kader geregeld dat bij ministeriële regeling regels worden gesteld met betrekking tot het verlenen van uitstel van betaling van belasting die is verschuldigd door de toepassing van artikel 3.83a, eerste lid, Wet IB 2001.
Het uitstel van betaling wordt ingevolge het voorgestelde artikel 25, tweeëntwintigste lid, tweede zin, aanhef en onderdelen a, b en c, IW 1990 beëindigd wanneer er middelen vrijkomen waarmee de belastingschuldige zijn belastingaanslag kan voldoen. Hier is sprake van indien de aandelenoptierechten of aandelen die aan het uitstel ten grondslag liggen worden vervreemd in de zin van het voorgestelde artikel 10b, eerste lid, aanhef en onderdeel a, onderscheidenlijk onderdeel b, Wet LB 1964 (het voorgestelde artikel 25, tweeëntwintigste lid, onderdeel a, onder 1° , IW 1990) of die aandelenoptierechten of aandelen uitgeoefend, onderscheidenlijk verhandelbaar, worden in de zin van artikel 10b, derde lid, aanhef en onderdeel a, onderscheidenlijk onderdeel b, Wet LB 1964 (het voorgestelde artikel 25, tweeëntwintigste lid, onderdeel a, onder 2° , IW 1990).
Verder wordt het uitstel beëindigd ingeval de vennootschap waarin de belastingschuldige de aandelen houdt reserves aan de belastingschuldige heeft uitgedeeld, voor een bedrag ter grootte van de over het bedrag van die uitgedeelde reserves, vermenigvuldigd met het percentage, genoemd in het voorgestelde artikel 10b, tweede lid, tweede zin, Wet LB 1964, verschuldigde belasting waarbij die belasting is bepaald met inachtneming van de artikelen 2.7 en 2.8 Wet IB 2001, met dien verstande dat de belasting ten minste wordt gesteld op het bedrag aan belasting dat verschuldigd zou zijn indien die uitgedeelde reserves het enige inkomen zouden zijn, verminderd met de over die uitgedeelde reserves in Nederland verschuldigde dividendbelasting of inkomstenbelasting en de daarover in het buitenland feitelijk geheven belasting (het voorgestelde artikel 25, tweeëntwintigste lid, onderdeel b, IW 1990).
Daarnaast wordt het uitstel beëindigd in geval van een teruggaaf van wat op aandelen is gestort (het voorgestelde artikel 25, tweeëntwintigste lid, onderdeel c, IW 1990).
Gedurende het uitstel van betaling dienen eventuele teruggaven niet te worden verrekend met de openstaande belastingschuld waarvoor uitstel van betaling is verleend, tenzij de belastingschuldige dit verzoekt. Om dat te bewerkstelligen wordt voorgesteld artikel 24, zesde lid, IW 1990 aan te vullen met een verwijzing naar artikel 25, tweeëntwintigste lid, IW 1990. Daarnaast wordt voorgesteld in artikel 26 IW 1990 twee leden in te voegen. Hiermee wordt kort gezegd geregeld dat ook kwijtschelding kan worden verleend voor het bedrag van de in Nederland verschuldigde belasting op grond van het voorgestelde artikel 3.83a, eerste lid, Wet IB 2001. Deze kwijtschelding kan ingevolge het voorgestelde artikel 26, zesde lid, IW 1990 worden verleend in een drietal situaties, namelijk:
a. indien de waarde in het economische verkeer van de aandelenoptierechten, onderscheidenlijk aandelen, is gedaald, anders dan door uitkering van winstreserves, teruggaaf van wat is gestort of ingelegd of overgang van rechten op anderen aandelen of winstbewijzen, sinds het opleggen van de conserverende belastingaanslag;
b indien het heffingsrecht wegens vervreemding van die aandelenoptierechten, onderscheidenlijk aandelen, ingevolge de Belastingregeling voor het Koninkrijk, de Belastingregeling voor het land Nederland of een verdrag ter voorkoming van dubbele belasting aan een ander land van het Koninkrijk, aan een ander heffingsgebied binnen het Rijk, onderscheidenlijk aan een andere mogendheid, is toegewezen; en
c. voor zover de belasting waarvoor uitstel van betaling is verleend, hoger is dan de belasting die zou zijn geheven indien de belastingschuldige op het moment van vervreemding in Nederland zou hebben gewoond.
Het voorgestelde 26, zevende lid, IW 1990 regelt dat het bedrag aan kwijtschelding, bedoeld in het voorgestelde artikel 26, negende lid, IW 1990, niet meer bedraagt dan het bedrag van de belasting waarvoor uitstel van betaling is verleend. In de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 zal worden

geregeld dat de ontvanger de belastingschuldige op diens schriftelijk verzoek kwijtschelding zal verlenen alsmede in welke situatie een schriftelijk verzoek hiertoe achterwege kan blijven.
Met de voorgestelde wijziging van artikel 28, derde lid, IW 1990 wordt geregeld dat ter zake van het ingevolge het voorgestelde artikel 25, tweeëntwintigste lid, IW 1990 verleende uitstel van betaling geen invorderingsrente in rekening zal worden gebracht.
De voorgestelde wijziging van artikel 28, vierde lid, IW 1990 heeft tot gevolg dat in die situatie weer invorderingsrente in rekening wordt gebracht als het verleende uitstel van betaling wordt beëindigd. In dat kader zal in artikel 6 van het Uitvoeringsbesluit Invorderingswet 1990 nader worden geregeld vanaf wanneer invorderingsrente wordt berekend als het uitstel van betaling is beëindigd. Het is de bedoeling dat invorderingsrente zal worden berekend met ingang van de dag waarop zes weken zijn verstreken na de eerste dag van het jaar volgend op het jaar waarin het uitstel van betaling is beëindigd.
Voorgesteld wordt de verwijzingen in de artikelen 70b, 70g, vijfde lid, en 70h, vijfde lid, IW 1990 naar artikel 25, tweeëntwintigste lid, IW 1990 te wijzigen in verband met de voorgestelde vernummering van artikel 25, tweeëntwintigste lid, IW 1990.

Artikel V

Artikel V (artikel 2 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen)
In verband met de voorgestelde afschaffing van de meewerkaftrek van artikel 3.78 Wet IB 2001 kan in de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet langer worden verwezen naar dit artikel. Voorgesteld wordt om in artikel 2, tweede lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen hiervoor in de plaats de huidige definitie uit artikel 3.78 Wet IB 2001 van de meewerkende partner op te nemen. Hierdoor blijft een meewerkende partner gelijkgesteld aan de aanvrager en wordt voorkomen dat deze hiermee geen aanspraak meer kan hebben op een IOAZ-uitkering. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging ten opzichte van de huidige situatie beoogd.

Artikel VI

Artikel VI (artikel 1.6 van de Wet kinderopvang)
In verband met de voorgestelde afschaffing van de meewerkaftrek van artikel 3.78 Wet IB 2001 kan in de Wet kinderopvang niet langer worden verwezen naar dit artikel. Voorgesteld wordt om in artikel 1.6, eerste lid, onderdeel b, van de Wet kinderopvang hiervoor in de plaats de huidige definitie uit artikel 3.78 Wet IB 2001 van de meewerkende partner op te nemen. Hiermee blijft een ouder aan de arbeidseis voldoen voor de kinderopvangtoeslag, indien de ouder in dat jaar zonder enige vergoeding gedurende het kalenderjaar ten minste 525 uur arbeid verricht in een onderneming waaruit de partner, die aan het urencriterium, bedoeld in artikel 3.6 Wet IB 2001, voldoet, winst geniet. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging ten opzichte van de huidige situatie beoogd.

Artikel VII

Artikel VII, onderdelen A, B en C (bijlage 2 van de Algemene wet bestuursrecht)
Ingevolge het voorgestelde artikel VII wordt een verwijzing naar de definitie van start-up en scale-up toegevoegd aan de artikelen 4, 7 en 11 van bijlage 2 Awb. Hiermee wordt geregeld dat tegen een besluit van de Minister van Economische Zaken en Klimaat beroep in eerste en enige aanleg kan worden ingesteld bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Indien de Minister van Economische Zaken en Klimaat op grond van het voorgestelde artikel 10bc, derde lid, Wet LB 1964 (ook) een bestuurlijke boete aan een inhoudingsplichtige heeft opgelegd, is in beroep de rechtbank Rotterdam bevoegd en in hoger beroep het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Artikel VIII

Artikel VIII (overgangsrecht)
In het voorgestelde artikel VIII wordt voorgesteld om te voorzien in overgangsrecht met betrekking tot de toepassing van het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964, zodat ter zake van aandelenoptierechten die zijn uitgegeven sinds de bekendmaking van de fiscale regeling in de Voorjaarsnota (dat wil zeggen: op of na 17 april 2025) al kan worden gebruikgemaakt van de voorgestelde regeling indien die

aandelenoptierechten of de daaruit verkregen aandelen de loonsfeer nog niet hebben verlaten. Er moet dan wel zijn voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in het voorgestelde artikel 10b Wet LB 1964, met dien verstande dat de beschikking, bedoeld in het voorgestelde artikel 10bd Wet LB 1964, uiterlijk op 31 december 2027 moet zijn aangevraagd. Voor het aansluiten bij de datum van aanvraag van de beschikking is gekozen zodat belastingplichtigen geen last ondervinden van een eventuele grote hoeveelheid aanvragen die zou kunnen leiden tot vertraging van ontvangst van de beschikking.

Artikel IX

Conform de motie Maâtoug[33] wordt in dit wetsvoorstel tevens voorzien in een evaluatiebepaling (het voorgestelde artikel IX) en een horizonbepaling (het voorgestelde artikel X).

Ingevolge de voorgestelde evaluatiebepaling zendt de Minister van Financiën in overeenstemming met de Minister van Economische Zaken en Klimaat binnen zeven jaar na de inwerkingtreding van de voorgestelde artikelen I, onderdelen A, D en E, III, IV, VII en VIII een verslag aan de Staten-Generaal over de doeltreffendheid en de effecten van die bepalingen in de praktijk. Dat ziet dus op de definitie van start-up en scale-up en de daaraan gekoppelde regeling voor aandelenoptierechten in de Wet LB 1964.

Artikel X

Artikel X (horizonbepaling)
In het voorgestelde artikel X wordt geregeld dat de artikelen 10b tot en met 10bd Wet LB 1964 vervallen met ingang van 1 januari van het kalenderjaar dat acht jaar na de inwerkingtreding van de voorgestelde artikelen I, onderdelen A, D en E, III, IV, VII en VIII ligt.

Artikel XI

Artikel XI (inwerkingtreding)
Ingevolge het voorgestelde artikel XI, eerste lid, treedt deze wet in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende artikelen en onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld, waarbij kan worden bepaald dat een of meer artikelen of onderdelen daarvan terugwerken tot en met een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Waar een afwijkende datum van inwerkingtreding wordt beoogd, is dat in het algemeen deel van deze memorie toegelicht.
Ingevolge het voorgestelde artikel XI, tweede lid, treden de voorgestelde artikelen II, V en VI in afwijking van die hoofdregel in werking aan het begin van het derde kalenderjaar na het kalenderjaar aan het begin waarvan het voorgestelde artikel I, onderdelen B en C, in werking is getreden. Het betreft bepalingen die samenhangen met het voorstel tot het afschaffen van de meewerkaftrek en de stakingsaftrek, bedoeld in de artikelen 3.78, onderscheidenlijk 3.79, Wet IB 2001.

De Staatssecretaris van Financiën,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

[33] Kamerstukken II 2022/23, nr. 36202, nr. 112.